

Janette Muukkonen, Mira Turunen

TAAKSE JÄÄNYT SAVONNIEMI
Opintojen keskeyttäminen Savonniemen
kampuksen hoitotyön opiskelijoilla

2007 - 2009

Opinnäytetyö
Hoitotyön koulutusohjelma

Tammikuu 2011

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU

Mikkeli University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		Opinnäytetyön päivämäärä	
Tekijä(t) Janette Muukkonen ja Mira Turunen		Koulutusohjelma ja suuntautuminen Hoitotyön koulutusohjelma	
Nimeke Taakse jäänyt Savonniemi. Opintojen keskeyttäminen Savonniemen kampuksen hoitotyön opiskelijoilla 2007 - 2009			
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyömme tarkoituksena on selvittää, mitkä tekijät ovat vaikuttaneet hoitotyön opiskelijoiden keskeyttämiin Mikkelin ammattikorkeakoulun Savonniemen kampuksella vuosina 2007 - 2009. Työllä haluamme auttaa koulua, opettajia ja opiskelijoita kehittämään hoitotyön koulutusohjelmaa Mikkelin ammattikorkeakoulussa.</p> <p>Tutkimallamme ajanjaksolla keskeyttäneitä opiskelijoita oli 44. Osoitetiedot löysimme 35 keskeyttäneestä, joille lähetimme valmiin kyselylomakkeen. Tutkimusaineisto kerättiin keväällä 2010. Käyttämäämme kyselylomaketta oli käytetty Savonia ammattikorkeakoulussa vuonna 2005. Kyselylomakkeessa on 58 kvantitatiivista kysymystä, joita täydentää kaksi avointa kysymystä. Määräaikaan mennessä saimme 8 vastausta. Tässä opinnäytetyössä analyysi painotetaan lähinnä laadullisten kysymysten vastauksiin aineiston pienuuden vuoksi.</p> <p>Tutkimustuloksista selvisi, että opiskelujen keskeyttäminen hoitotyön koulutusohjelman opiskelijoilla tapahtui yleensä opintojen alkuvaiheessa. Lisäksi tulokset antoivat positiivista palautetta koululle, henkilökunnalle ja opiskelijatovereille. Koulutusohjelma sai myös kehittämisehdotuksia, jotka koskivat kursseja ja niiden sisältöjä. Keskeiset kehittämisehdotukset olivat alaan liittymättömien opintojaksojen ja niiden pirstaleisuuden poistaminen.</p> <p>Vaikka kyselyyn vastanneita olikin vähän, niin opinnäytetyömme tutkimustulokset antavat arvokasta tietoa Savonniemen kampuksella hoitotyön parissa opettaville ja sitä kehittäville henkilöille. Jatkotutkimuksena ehdotamme, että muutaman vuoden päästä tutkittaisiin, mitä keskeyttämisten vähentämiseksi on tehty Savonniemen kampuksella hoitotyön koulutusohjelmassa. Opinnäytetyönä voisi tehdä yhtenäisen ja vertailukelpoisen kyselylomakkeen keskeyttäneille opiskelijoille. Pohdimme myös, olisiko hyödyllisempää toteuttaa kysely jo keskeyttämisvaiheessa eikä vasta jälkeenpäin.</p>			
Asiasanat (avainsanat) Keskeyttäminen, amk-opinnot, sairaanhoitaja opiskelija			
Sivumäärä 38+6	Kieli Suomi	URN	
Huomautus (huomautukset liitteistä) Liitteitä 6 kappaletta			
Ohjaavan opettajan nimi Leena Uosukainen		Opinnäytetyön toimeksiantaja Mikkelin ammattikorkeakoulu	

DESCRIPTION

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		Date of the bachelor's thesis	
Author(s) Janette Muukkonen ja Mira Turunen		Degree programme and option Degree programme in Nursing	
Name of the bachelor's thesis Savonniemi left behind. Interruption of studies by within Savonniemi campus nursing students during years 2007 - 2009			
Abstract <p>The purpose of the study was to find out the reasons for interrupting studies on the Savonniemi Campus of Mikkeli University of Applied Sciences between years 2007 - 2009. The objective was to assist the school, teachers and students to improve the Degree Programme in Nursing at Mikkeli University of Applied Sciences.</p> <p>A total of 44 students had interrupted their studies during our analysis period. A questionnaire was sent to the 35 students whose addresses we found. The research material was gathered in spring 2010. The questionnaire we used had been used at Savonia University of Applied Sciences in 2005. The questionnaire included 58 quantitative questions supplemented with two open questions. We received 8 replies by the agreed deadline. In this thesis on the analysis focuses on the qualitative answers.</p> <p>The research results proved that nursing students interrupt their studies mostly in the beginning of the programme. Additionally the results gave positive feedback to the school, personnel and fellow students. The programme received also development ideas concerning the courses taught and their content.</p> <p>Our research results provide valuable information to the teaching personnel developing the nursing studies on Savonniemi Campus, despite the low response rate to our questionnaire. As a follow-up study we suggest to investigate, in a few years time, what actions have been taken in order to decrease the number of interruptions within the nursing programme on Savonniemi Campus. A further study could also focus on developing a unified and comparable questionnaire on the subject of interrupted studies. Additionally, it might be more beneficial to carry out the survey already at the time of the interruption rather than afterwards.</p>			
Subject headings, (keywords) Interruption, University of Applied Sciences, nursing student			
Pages 38+6	Language Finnish	URN	
Remarks, notes on appendices			
Tutor Leena Uosukainen		Bachelor's thesis assigned by Mikkeli University of Applied Sciences	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
2	SAIRAAHOITAJAKSI OPISKELEMINEN	2
2.1	Ammattikorkeakoulussa opiskeleminen ja opinto-opas	3
2.2	Hoitotyön kehittyminen	5
2.3	Kelpoisuusvaatimukset ja opiskelijaksi kehittyminen	6
2.4	Opintojen ohjaus	9
2.5	Sairaanhoitajan ammattitaitovaatimukset	10
3	OPINTOJEN KESKEYTTÄMINEN	13
3.1	Koulutukseen sitoutuminen ja keskeyttäminen Savonniemessä	14
3.2	Opintojen etenemiseen ja keskeyttämiseen vaikuttavia tekijöitä	16
4	OPISKELUUN LIITTYVÄT TILASTOT	17
4.1	Hoitotyön opiskelijat Savonniemessä	17
4.2	Hoitotyön opiskelijat Mikkelin ammattikorkeakoulussa	18
4.3	Hoitotyön opiskelijat koko Suomessa	20
5	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TUTKIMUSONGELMAT	21
6	OPINNÄYTETYÖSSÄ KÄYTETYT TUTKIMUSMENETELMÄT	22
6.1	Kohderyhmä ja aineiston keruu valmiilla lomakkeella	23
6.2	Aineiston analyysi	24
6.3	Luotettavuus ja eettisyys	26
7	TULOKSET	27
7.1	Koulutukseen liittyvät tekijät	27
7.2	Alaan liittyvät tekijät	28
7.3	Muut syyt keskeyttämislle	28
7.4	Kehittämissuhteita koululle	29
8	POHDINTA	30
8.1	Tulosten arviointi	30
8.2	Opinnäytetyön prosessin tarkastelua	32
8.3	Jatkotutkimusehdotuksia	33
	LÄHTEET	35
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Opiskelijoiden opintojen loppuun saattaminen on jokaisen ammattikorkeakoulun tavoitteena. Oppilaitoksilla on käytettävänä jokaiselle opiskelijalle tietty resurssimäärä, jonka opetusministeriö myöntää ammattikorkeakouluille. Resurssimäärä on sidoksissa sekä aloittaneiden määrään että suoritettuihin tutkintoihin. Näin keskeyttäminen pienentää resurssia. Mikkelin ammattikorkeakoulu (MAMK) tahtoo tutkia omien oppilaidensa keskeyttämisen syitä, jotta keskeyttämisprosenttia voitaisiin pienentää. MAMK:n Savonniemen kampus teki tilauksen aihetta käsittelevästä opinnäytetyöstä, jossa me keskitymme vain hoitotyön koulutusohjelman nuorisopuoleen.

Ammattikorkeakoulun opiskelijoita ja opintoja on tutkittu paljon vuosituhanen vaihteessa, jolloin ammattikorkeakoulu on ollut muutoksen kourissa. Aihe on kokenut kuitenkin inflaation ja uudempiä tutkimuksia on ollut vaikea löytää. Pelkästään keskeyttämistä koskevia tutkimuksia ei löytynyt kuin muutama kappale.

Keskeyttämisestä puhutaan paljon, mutta aiheesta ei löydy vertailukelpoisia tutkimuksia. Tilastointimerkinnot vaihtelevat ammattikorkeakouluittain, mikä tekee tulosten vertailusta mahdotonta. Keskeyttämistä on tutkittu yleisesti vain kaikkia koulutusohjelmia koskien. Mikkelin ammattikorkeakoulussa Savonniemen kampuksella on kuitenkin lähdetty tutkimaan keskeyttämistä koulutusohjelmittain.

Opinnäytetyön tärkein tavoite on kehittää koulutusta ja antaa uutta tietoa opintonsa keskeyttäneiden syistä. Opinnäytetyömme tuloksia on tarkoitus käyttää materiaalina opettajien kehittämissuunnitelmakokouksissa ja henkilökunnan palaverissa. Painopisteenä on vähentää keskeyttäneiden määrää, mikäli mahdollista, kehittämällä kampuksen toimintaa ja opetussuunnitelmaa. Palautteen avulla voi myös vaikuttaa mahdollisiin opintojaksojen epäkohtiin.

Me päädyimme tähän opinnäytetyön aiheeseen, koska sen toteuttaminen tuntui meille mahdolliselta. Saimme ohjaajaltamme hoitotyön yliopettajalta vision, mitä opinnäytetyömme voisi käsittää. Kiinnostusta aiheeseen lisää se, että olemme itse olleet tutkimuksen aikavälillä opiskelijoina samaisella kampuksella. Koemme hyödyllisenä sel-

vittää, millaisia erityisiä taitoja ja ominaisuuksia sairaanhoitajaksi opiskelevalta vaaditaan. Tarkoituksenamme on myös auttaa kampuksen opetuksen kehittämisessä.

2 SAIRAANHOITAJAKSI OPISKELEMINEN

Savonlinnaan perustettiin tilapäinen sairaanhoitajakoulu 1950-luvulla ja sen alkamispäiväksi on koulun ensimmäiseen vuosikertomukseen kirjattu elokuun 1. päivä 1955. Koulun historialliselle ensimmäiselle vuosikurssille valittiin 24 nuorta naista. Sairaanhoitajakouluun hakevien tuli olla 19 - 29-vuotiaita ja keskikoulukurssin suorittaneita. Savonlinnan syrjäinen sijainti, koulun puutteelliset toimitilat ja oppilaiden asunnonsaantivaikeudet olivat arveltuja syitä siihen, miksi Savonlinnan sairaanhoitajakoulu ei ollut noihin aikoihin erityisen vetovoimainen. Savonlinnan sairaanhoitajakoulun ensimmäisen vuosikurssin valmistusjuhlaa vietettiin 26.4.1958. Ensimmäinen mies-opiskelija valmistui tästä koulusta 20. vuosikurssilta 18.12.1970.

Vuonna 1968 Savonlinnan sairaanhoitajakoulun nimi muuttui Savonlinnan sairaanhoito-oppilaitokseksi, jossa tapahtui merkittävää kehitystä jo 1970-luvulla. Oppilaitoksen koulutustarjonnan laajennettua Savonlinnassa aloitettiin kuntahoitajakoulutus (v. 1972), apuhoitajakoulutus (v. 1975) ja vastaanotto-/osastoavustajakoulutus (v. 1979). Vuonna 1981 Savonlinnassa aloitettiin sisätautien sairaanhoidon erikoiskoulutus. Myös fysioterapeutti- ja päivähoitajakoulutus aloitettiin Savonlinnassa 1980-luvulla. Savonlinnan metsä- ja kalatalousoppilaitos, Savonlinnan kotitalous- ja sosiaalialan oppilaitos sekä Savonlinnan terveydenhuolto-oppilaitos yhdistettiin yhdeksi oppilaitokseksi 1.8.1994, ja sen nimeksi tuli Savonlinnan ammatillinen instituutti.

Mikkelin koulutusyhtymälle annettiin ammattikorkeakoulun toimilupa 1.8.1997 lähtien. Päätöksen mukaan Savonlinnan terveydenhuollon ja liiketalouden instituutti kuului ammattikorkeakoulun perustana oleviin oppilaitoksiin. Mikkelin ammattikorkeakoulun Savonlinnan koulutusyksikön terveystalon koulutuspisteessä alkoi ammattikorkeakoulutasoisena hoitotyön, fysioterapian ja jalkaterapian sekä ammatillisten erikoistumisopintojen koulutusohjelmat. Ensimmäiset ammattikorkeakoulutasoisen terveystalon perustutkinnon suorittaneet sairaanhoitajat, fysioterapeutit, jalkaterapeutit ja terveydenhoitajat valmistuivat Savonlinnassa vuonna 2000. (Paajanen 2005, 10 – 73.)

2.1 Ammattikorkeakoulussa opiskeleminen ja opinto-opas

Ammattikorkeakoulut voivat itsenäisesti rakentaa opetussuunnitelmansa, vaikka sairaanhoitajan koulutus perustuu Euroopan unionin direktiiveihin. Direktiivien pohjalta vaatimukset koulutukselle ovat samanlaiset eri Euroopan maissa. Koulutus on Suomessa pääpiirteittäin samanlaista ammattikorkeakoulusta riippumatta, mutta rakenne ja sisältöpainotukset ovat erilaisia. (Sairaanhoitajan työ 2010.) Laki ammattikorkeakouluopinnoista (L 564/2009) määrittää, että ammattikorkeakouluissa on sisäinen itsehallinto, josta hallitus ja rehtori huolehtivat. Tavoitesuunnitelmat tehdään kuitenkin yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa, joka myös myöntää rahoituksen ammattikorkeakouluille. Tavoitesuunnitelmiin kuuluvat mm. aloituspaikkojen määrittely ja kehittämishankkeet. Valtioneuvosto myöntää ammattikorkeakouluille toimiluvat, joihin sisältyvät määräykset koulutustehtävistä, sijoituspaikoista, opiskelijamäärästä ja koulutusaloista. Ammattikorkeakoulut ovat opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaan kuuluvia yksityisiä tai kunnallisia laitoksia. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010a.)

Laki ammattikorkeakouluopinnoista (L 564/2009) kertoo ammattikorkeakoulujen tehtävänä olevan työelämän valmiuksien antaminen ja työelämän vaatimusten täyttäminen. Ammattikorkeakoulututkinnon tulee tukea ammatillista kasvua ja edistää elinikäisen oppimisen periaatetta sekä tukea kehittämistoimintaa. Ammattikorkeakoulujen velvollisuuksiin kuuluu oman opetuksen laadun valvonta, kehittäminen ja arviointi. Näitä valvoo myös opetusministeriön alaisuudessa toimiva riippumaton asiantuntijaelin, arviointineuvosto.

Jaroma (2000) on tutkinut hoitotyön koulutusta. Tutkimuksessa ilmeni opetussisältöjen olevan pirstaleisia. Tuomi (2005) näkee pirstaleisuuden vastapuolena ammattikvalifikaatioiden asettamisen ja asiantuntijaksi oppimisen mahdollistamisen. Jaroman (2000) mukaan pirstaleisuus ilmenee, kun toteutettu opetus oli erilaista käytännön opiskelupaikoissa ja oppilaitoksissa. Oppilaitosten ja harjoittelupaikkojen tehtävänä on kouluttaa alalle uusia työntekijöitä, minkä takia opettajien varmistettavaksi jää harjoittelupaikkojen tiedottaminen opetussuunnitelmista, tavoitteista ja opetussisällöistä. Ammattitaidon tukemisella ja opetussisältöjen valinnoilla on vaikutus opiskelijoiden käsitykseen omasta roolistaan hoitotyöntekijöinä. (Jaroma 2000, 132 - 133.) Tämäkin

tulee huomioida opetussuunnitelmia laadittaessa, jotta sisältöjen, kurssien ja jaksojen järjestys muodostuisi niin, että teoria ja käytäntö integroituvat toisiinsa. (Risikko 2001, 145 - 147). Tällöin opiskelija hyötyy eniten, koska saa käyttää harjoittelun aikana hyödyksi koulussa opittua tietoa. Järjestelmällinen suunnittelu, toteutus ja arviointi yhdessä opiskelijan, opettajan ja ohjaajan kanssa edistävät parhaiten opetusta. (Jaroma 2000, 133.) Koulutuksen kokoaikaista kehittämistä on tehtävä, että hoitotyön koulutus vastaa tulevaisuuden mukanaan tuomiin haasteisiin. Opetus ja koulutus ovat ainaisen arvioinnin kohteena. Koulutusta onkin kehitettävä näiden arviointien perusteella. (Risikko 2001, 145 - 147.)

Asetus ammattikorkeakoulussa suoritettavista tutkinnoista ja niiden suoritustavoista (A 423/2005) määrittää, että tutkintoon johtavat opinnot tulee järjestää opintokokonaisuuksina, koulutusohjelmina. Sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan alaisuudessa koulutetaan hoitotyön koulutusohjelmassa opiskelijoita Savonniemen kampuksella. Opinnot kestävät noin 3,5 vuotta sisältäen 210 opintopistettä. Hoitotyön koulutusohjelmasta valmistuu sosiaali- ja terveysalan korkeakoulututkintoon (sairaanhoitaja AMK). Ammatillinen kasvu kulkee opintosuunnitelmissa koko opintojen ajan vuositeemojen mukaisesti. (Opinto-opas 2007 - 2008, 98 - 102.)

Opinto-opas

Tämän luvun kaikki tiedot ovat peräisin Mikkelin ammattikorkeakoulun opinto-opaasta 2007 - 2008. Opetussuunnitelma on osaamisperusteinen, ja sen tavoitteena on kouluttaa työelämään osaavia ja kriittisesti ajattelevia oman työnsä arvostajia sekä työyhteisöjen kehittäjiä. Opetussuunnitelma tukee koulutusmuotoa, joka kasvattaa opiskelijoista hoitotyön asiantuntijoita. Koulutuksessa korostetaan uusia oppimisympäristöjä ja opetusmenetelmiä, joilla pyritään tutkivaan ja kehittävään työtapaan. Vuosittain on tehty joitakin muutoksia opetussuunnitelmiin saadun palautteen perusteella.

Ensimmäisenä opintovuonna opiskelija on hoitotyöhön perehtyjä. Hänen tulee ymmärtää ammatin osaamisperusta ja tulevan ammatin toimintaympäristö. Toisen vuoden opiskelija harjaannuttaa taitojaan kehittämällä omaa ammatti-identiteettiään. Kolmantena opintovuonna opiskelija soveltaa, syventää ja reflektoi tietojaan. Neljäntenä vuonna opiskelijasta kehittyy hoitotyön osaaja, joka pystyy toimimaan sekä itsenäisesti että yhteistyössä muiden kanssa.

Perusopinnot ovat 30 opintopistettä, niissä opiskelija kehittää kirjallista ja suullista viestintää sekä itsenäistä opiskelua. Pakollisiin ammattiopintoihin (60 op) kuuluvat hoitotyön perusteet ja terveyden edistäminen. Niihin kuuluvat hoitotyö 1, 2 ja 3 antavat valmiuksia toimia eri paikoissa sisältäen mielenterveys-, sisätauti-kirurgisen, lasten ja nuorten sekä vanhusten hoitotyön. Hoitotyön kehittäminen ja tutkimus auttaa opintosuunnitelman mukaisen työotteen löytämiseen. Global health -moduulissa kehitetään maailmanlaajuisia tietoutta kulttuureista ja sosiaali- ja terveysasioista englannin kielellä.

Vaihtoehtoisissa ammattiopinnoissa valitaan 15 opintopisteen kokonaisuus neljästä vaihtoehdosta, jotka ovat hoitotyön syventävät opinnot, kansainväliset terveysriskit, ohjaaminen ja johtaminen sekä hyvinvointiyritystäjyys. Tämä tarjonta vaihtelee kuitenkin eri vuosien opintosuunnitelmissa.

Vapaasti valittaviin opintoihin (15 op) opiskelija voi valita kursseja sekä oman ammattikorkeakoulun eri koulutusaloilta, muista ammattikorkeakouluista, verkkokursseilta että ulkomailta. Opiskelijalla on myös mahdollisuus kansainvälisyysopintoihin, joita voi suorittaa ulkomailla harjoitteluna tai projekteina.

Opiskelijan kehittymistä vastuulliseksi ammatinharjoittelijaksi tukee 75 opintopisteen harjoittelu. Harjoitteluja suoritetaan terveysalan laitoksella, erilaisina projekteina sekä ohjattuna harjoitteluna eri terveysalan toimintaympäristöissä. Näyttökokeet ja lääkelaskut kuuluvat osana harjoittelukokonaisuuteen.

Tietojen ja taitojen soveltamisen osoittamiseksi opintosuunnitelmassa on 15 opintopisteen kokonaisuus opinnäytetyötä sekä kypsyysnäytettä varten. Asetus ammattikorkeakouluopinnoista (A423/2005) velvoittaa tämän opintokokonaisuuden suorittamiseen.

2.2 Hoitotyön kehittyminen

Hoitotyön käsite on peräisin 1970 -luvun lopulta, jolloin se rinnastettiin vain sairaalassa työskentelevään sairaanhoitajaan. Vuosien kuluessa käsitteen käyttö on laajentunut kattamaan kaikkia hoitoalan ammattilaisia. (Lauri 2006, 12.) Hoitotyö on potilaan hy-

vinvointia edistävää toimintaa, jota tekevät sosiaali- ja terveydenhuollon ammattikoulutuksen saaneet (Munnukka 1997, 13).

Hoitotyön alun kehittymiseen vaikutti alussa voimakkaasti Virginia Hendersson, joka kuvasi ensimmäisen kerran vuonna 1955 sairaanhoitajan tehtäviä. Hänen kehittämänsä sairaanhoitajan kuvan perusteella lähdettiin muodostamaan kuvaa sairaanhoitajuudesta. Hoitotyössä 1950- ja 1960-luvuilla käytettiin muista tieteistä lainattuja teorioita, joita ei kuitenkaan ollut testattu käytännön hoitotyössä. 1980-luvulla alkoi hoitotieteen opetus useissa maamme yliopistoissa. Samalla tutkimuksen merkitys alkoi vahvistua. 1990-luvulla alettiin puhua hoitotieteestä omana tieteenalanaan. 1990- ja 2000-luvuilla hoitotieteestä alettiin tehdä tutkimusta sen omista lähtökohdista käsin. Keskeiseksi käsitteeksi 2000-luvulla on noussut näyttöön perustuva hoitotyö. (Lauri 2006, 15 - 33.)

Hoitotieteen perinteisen näkemyksen mukaan hoitotyö määritellään sen haluamalla tavalla (Tuomi 2005, 10). Tärkeää olisi, että hoitotyöntekijät kokisivat hoitotieteen merkitykselliseksi ja positiiviseksi tulevaisuudessa työtä tehdessään (Tuomi 2005, 14). Eri käsitysten mukaan sairaanhoitaja tekee hoitotyötä silloin, kun hän täyttää sille annetut reunaehdot, jotka perustuvat tieto-, taito- ja arvoperustaan (Tuomi 2005, 42). Hoitotyön ydin on pysynyt samanlaisena läpi vuosisatojen. Sen lähtökohtana on ihminen ja hänen sairaus- tai terveystilanteensa. (Lauri 2006, 64.)

Hoitotyön lähtökohdaksi tulisi katsoa terveyden edistäminen kansallisen hoitotyön strategian mukaan. Terveyden edistäminen tarkoittaa eri asioita käytännön hoitotyössä eri lähestymistapojen pohjalta. Hoitotyön koulutuksen tavoitteina pidetään esimerkiksi laaja-alaisia terveyden edistämismahdollisuuksia hoitotyössä ja henkilöstön sitouttamista väestön terveyttä edistävän toiminnan tukemiseen. (Iivanainen ym. 2001, 45 - 46.)

2.3 Kelpoisuusvaatimukset ja opiskelijaksi kehittyminen

Koivumäen (1996, 92) mukaan ”Hoitotyön ammattilaiseksi kehittyminen on pitkä tie - - .” Opiskelijalla on itsellään vastuu oman kehityksensä tiedostamisesta. Hoitotyön ammattilaisen on tärkeää tulla kuulluksi, mutta kehittyminen vastuulliseksi kuuntelijaksi on osa ammatillista kasvua. Tuomen (2005) mukaan hoitotyön koulutuksen

on tarkoitus auttaa opiskelijaa kasvamaan asiantuntijaksi, mikä mahdollistuu myönteisten oppimiskokemusten tarjoamisella.

Iivanainen ym. (2001) on käsitellyt oppimista useiden eri lähteiden avulla. Olemme mukailleet Iivanaisen tekstiä tiedostaen sen olevan toissijainen lähde. Useissa nykyisissä ammatillisissa koulutuksissa edetään tietyn kaavan mukaan. Ensin käsitellään alan keskeiset sisällöt (käsitteet ja faktatiedot) ja seuraavana siirrytään teoreettisiin näkökulmiin. Lopuksi päädytään työssä tarvittaviin taitoihin. Tällainen koulutus vastaa nykyaikana huonosti käsitystä oppimisesta ja asiantuntijuuden kehittymisestä. Parempana koulutuksen toteutuksena pidetään sellaista mallia, jossa asiantuntijuuden osa-alueet yhdistyvät saman kurssin opetuksessa. (Iivanainen ym. 2001, 25.)

Opiskelijan kasvamista asiantuntijaksi voidaan käsitellä myös ongelmalähtöisesti toisenlaisen mallin mukaan. Tämän mallin mukaan ensimmäisen vaiheen opiskelijalle annetaan ongelma, jonka ratkaisuun on määritelty lähteet. Toisen vaiheen opiskelija saa käyttöönsä enää ongelma-alueet, joista hänen itse tulee löytää mielekkäästi ratkaisutavat ongelmakohdat. Viimeisen vaiheen oppija on jo työelämässä mukana, jolloin hän löytää itse ratkaistavat ongelma-aiheet. (Tuomi 2005, 78.) Tällainen ongelmaperusteinen oppiminen on lähestymistapana kokonaisvaltainen, koska siinä tarkastellaan oppimisympäristöä, opetussuunnitelmaa, oppimista, opiskelua ja opettamista. Ongelmaperustaista oppimista voidaan toteuttaa monella eri tavalla, kuten pienryhmätutoriaaleina, luentoina ja laboratorioina. Ongelmaperusteisen oppimisen keskeisin tavoite on lisätä opitun muistamista ja tiedon muodostamista syvällisemmäksi. (Portimojärvi & Donnely 2006, 26 - 27.)

Viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana käsitykset oppimisesta, älykkyydestä ja tiedosta ovat perustellusti muuttuneet. Käsitys oppimisesta ja opettamisesta muodostuu kognitiivisen oppimiskäsityksen piiristä. Tässä tarkastelumuotona käytetään kognitiivisen psykologian näkökulmaa, jossa tarkastellaan ihmisen ajattelua ja oppimista. Kognitiiviset prosessit liittyvät kaikki ihmisen ajatteluun. Näitä ovat havaitseminen ja tarkkaavaisuus, muistaminen, ongelmien ratkaiseminen ja päättelminen. (Iivanainen ym. 2001, 25.) Valmistunut sairaanhoitaja käyttää kuitenkin innovatiivista oppimismuotoa, jolloin havaintoihin etsitään tietoisesti ratkaisuja (Tuomi 2005, 78).

Ihmiselle on ominaista jatkuva ja kokonaisvaltainen informaation prosessointi. Se tuo muutoksia tietoihin, taitoihin, käsityksiin ja tunteisiin. Silloin, kun muutos kestää hetkeä pidempään, sitä kutsutaan oppimiseksi. Monenlaista oppimista on olemassa, mutta yhteistä sen kaikille eri muodoille on se, että niistä kaikki kytkeytyvät ihmisen toimintaan, orientoitumiseen, sopeutumiseen, kehittymiseen, ongelmien ratkaisemiseen ja haasteisiin vastaamiseen. Tiedon aktiivinen käsittely on ominaista oppimiselle, toisin kuin informaation passiivinen rekisteröinti. Oppimista pidetään tuloksena omasta toiminnasta, ja se on jokaisen itsensä rakentamaa. (Iivanainen ym. 2001, 26.)

Sairaanhoitajaksi opiskeleminen vaatii käytännön oppimista. Tietotaitojen pitää kehittyä jo opiskellessa, jotta potilasturvallisuus on taattu. Oppiminen toki jatkuu työelämässä. Hoitotieteellinen tieto ja käytännön työelämän yhteistyö on tärkeää. Opiskelija oppii potilaan kohtaamista harjoittelujaksoilla, jossa opiskelijaohjaus näyttelee tärkeää roolia. (Munnukka 1997, 7 - 11.) Työssä oppiminen, täydennys- ja lisäkoulutukset sekä ammatillinen peruskoulutus ovat edellytys terveydenhuoltopalveluiden laadulle. Kouluttautuminen auttaa myös vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin ja ammattitaidon on todettu ehkäisevän työuupumusta. (Risikko 2001, 142.)

Opiskelija voi kehittää työelämää jo opiskeluaikanaan. Siitä on kehitetty ammattikorkeakouluille kehittämispohjainen oppimismalli, joka vaikuttaa mm. opetussuunnitelmaan. Mallin mukaan opiskelija ei tyydy vain perinteiseen rooliinsa vaan kehittää itsestään työelämän osaajaa, joka huomioi itsensä lisäksi myös asiakkaat ja organisaation. Tämä vaatii opiskelijalta ammatillista ja eettistä näkökulmaa. Työelämän kehittämisen ollessa tavoitteellista toimintaa vaaditaan opiskelijalta reflektiivistä työtettä, missä opiskelija arvioi niin omaa kuin työelämän kehittymistä omana oppimisprosessinaan. Kehittävän oppimisen periaatteissakin korostuu verkosto-osaaminen, jossa sosiaaliset suhteet ovat ykkössijalla. Opiskelija voi kehittää työelämää innovaatio-osaamisella, joka edellyttää tutkimuksellista otetta. Tällainen voi näkyä esimerkiksi opinnäytetyön aiheen valinnassa. Tällainen työelämän kehittämisote on osa ammatillista kasvua. (Kallioinen ym. 2008, 258 – 261.)

Sairaanhoitajien ammattiura alkaa koulutuksen alkaessa ja jatkuu koko työssäoloajan. Sairaanhoitajien urakehitystä pitää tukea, ja asiantuntemuksesta palkitaan kaikissa

tehtävissä. Välttämätöntä sairaanhoitajan ammatissa on, että osaaminen lisääntyy ja ammattitaito kehittyy koko uran ajan. (Sairaanhoitajantyö 2010.)

Ammatillinen kasvu on tärkeää hoitotyön ammattilaiseksi kehittymiselle. Koivumäen (1996) mukaan yksi keskeisimmistä tavoitteista hoitotyöntekijöiden koulutuksessa on toisesta ihmisestä välittäminen. Välittävän kohtaamisen merkitys muodostuu koulutuksen aikana. Ymmärryksen ja kokemuksen jakaminen välittävässä hoitotyössä on osa ammatillista kehitystä. Opetettavien filosofioiden tulisi elää käytännössä, jotta ne eivät menetä merkitystään. Koivumäen (1996, 91 - 92) mielestä ”- - teorialla tulee aina olla kosketuspintaa käytännön toiminnassa”.

Sairaanhoitajan osaamisvaatimuksiin vastaamiseksi ei riitä pelkkä tiedon siirto, koska on tuotettava myös osaamista. Teoria ja käytäntö sekä tieto ja osaaminen on osattava yhdistää toisiinsa koulutuksen aikana. Hoitotyössä tarvittavaa tietoa on jaoteltu monella eri tavalla ja siksi puhutaankin tiedon tyypeistä. Iivanaisen ym. (2001, 23) mukaan Carper on erotellut tiedon empiiriseksi, esteettiseksi, persoonalliseksi ja eettiseksi. Iivanaisen ym. (2001, 23) mukaan taas Meleis erottelee ne kliiniseksi, käsitteelliseksi ja empiiriseksi tiedoksi. Tietoa hoitamisesta, jossa on mukana hiljaista, sanatonta tietoa, kutsutaan kliiniseksi tiedoksi. Hoitotyössä sovelletaan myös käsitteellistä ja empiiristä tietoa, jotka ovat tieteellistä tietoa. Jaottelut tiedosta eivät vielä kuvaaamaan sairaanhoitajan tarvitsemaa tietoa. Teoriatiedon soveltamiseen päästään, kun osataan kriittisesti tarkkailla käsityksiä tiedosta. Myös yksilöllinen tietämys ja hiljainen, näkymätön tieto on sisällytettävä tietokäsitykseen. (Iivanainen ym. 2001, 22 - 23.)

2.4 Opintojen ohjaus

Aiemmissa luvuissa olemme käsitelleet ohjauksen merkitystä hoitotyön oppimisessa. Esille on tullut sen merkitys oppimiskokemuksiin ja tärkeys harjoittelukentillä. Keskeyttämiseen liittyy kuitenkin olennaisesti myös opintojenohjaus, joka tapahtuu koululla. Siihen katsotaan kuuluvaksi opiskelijan ja opettajien väliset keskustelut. Opintojen ohjauksessa käsitellään mm. eHOPSin käyttöä, laaditaan siis oma HOPS, mietitään opiskelijan tavoitteita sekä huomioidaan opiskelijan erityistarpeet. (Opinto-opas 2009 – 2010.)

Mikkelin ammattikorkeakoulussa opinto-ohjauksella tarkoitetaan opiskelijoiden ja ammattikorkeakoulun kokonaistavoitteiden tukemista, opiskelijoiden itseohjautuvuutta ja sitoutumista oppimisprosessiin. Opinto-ohjaus lisää oppimisprosessiin osallistuvien suunnitelmallista yhteistyötä. Lisäksi MAMK:ssa opinto-ohjausta tuetaan tutor-toiminnalla. (Opinto-opas 2009 – 2010.)

Opiskelijan sisäisen kasvun ja kehittymisen tavoitteena on itsenäinen, joustava, fyysisesti ja psyykkisesti hyvinvoiva ammatti-ihminen. Näiden tavoitteiden saavuttaminen saa tukea opinto-ohjauksesta. MAMK:ssa on käytössä opetushenkilöstöön kuuluvat OVA:t, opiskelijavastaavat, jotka vastaavat jaksojen suunnittelusta, opinto-ohjauksen koordinoinnista, opiskelija-tutortoiminnasta, henkilökohtaisesta ohjauksesta sekä yleisestä tiedottamisesta. Koulussamme on myös käytettävissä OPO:t eli opinto-ohjaajat. (Opinto-opas 2009 – 2010.)

MAMK:ssa opiskelija-tutortoiminta täydentää opinto-ohjausta ja opettaja-tutortoimintaa. Opiskelija-tutoreiden osuus opinto-ohjauksessa on ohjata aloittavia opiskelijoita opiskelua ja opiskeluympäristöä koskevissa asioissa. Opiskelija-tutoreilla on myös mahdollisuus saada koulutus markkinoinnin ja kansainvälisen toiminnan turtotehtäviin. (Opinto-opas 2009 - 2010.)

2.5 Sairaanhoidajan ammattitaitovaatimukset

Sairaanhoidajat ovat hoitotyön ammattilaisia ja he ovat korkeasti koulutettuja. Sairaanhoidajat tekevät itsenäistä, vastuullista ja tärkeää työtä, joka perustuu hoitotieteeseen sekä monialaiseen tietoperustaan. Sairaanhoidajien tehtävinä pidetään terveyden edistämistä ja ylläpitämistä, kärsimyksen lievittämistä sekä sairauksien hoitamista ja ehkäisemistä. Nämä hoitotyön ammattilaiset toimivat asiantuntijoina työssä, jossa korostuu potilaslähtöinen, terveyskeskeinen ja kokonaisvaltainen ajattelutapa. Asiantuntijuus sairaanhoidajan ammatissa rakentuu näyttöön perustavaan hoitotyöhön. (Sairaanhoidajan työ 2010.)

Tehtävien ja toimintojen hallinta, jotka ovat tyypillisiä työelämälle, kutsutaan ammatilliseksi osaamiseksi. Ammatillisen osaamisen luokituksia on monia erilaisia. (Pelttari 1997.) Sairaanhoidajan ammatista puhutaan kahdella eri tavalla, joista perinteinen tapa

on ”aloittelija-asiantuntija” -malli. Toisessa näkemyksessä puhutaan sairaanhoitajan tulevaisuuden haasteista ja kvalifikaatiovaatimuksista, joiden tulisi näkyä opetussuunnitelmien opetussisällöissä (Tuomi 2005, 64, 75). Sairaanhoitajat edustavat hoitotyötä laajalla rintamalla. He voivat toimia tietenkin sairaanhoitajina käytännön työssä, mutta myös opettajina, tutkijoina ja johtajina. Monipuolisesta koulutuksesta ja ammatinharjoittamisen laaja-alaisuudesta johtuen sairaanhoitajien tietotaito tuo näkökulmia moniammatilliseen työryhmään. (Sairaanhoitajan työ 2010.)

Sairaanhoitajan ammattiin liittyy monia lakeja. Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (L 559/1994) ja asetus terveydenhuollon ammattihenkilöistä (A 564/1994) on laadittu turvaamaan terveydenhuoltopalveluiden laatua ja edistämään potilaan turvallisuutta. Viranomaiset valvovat lakien toteutusta ja huolehtivat, että sairaanhoitajilla on tarpeellinen ammattitaito ja koulutus. Terveydenhuollon ammattihenkilöillä on ammatinharjoittamisoikeus, ammatinharjoittamislupa tai nimikesuoja, joka oikeuttaa käyttämään ammattinimikettä ja harjoittamaan ammattia. Ammatinharjoittamislaki velvoittaa täydennyskoulutukseen ja ammattitaidon ylläpitämiseen.

Säädös ammattihenkilöiden ohjauksesta ja valvonnasta (S 1550/2009) määrää, että sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa terveydenhuollon ammattihenkilöitä yleisesti. Sen alaisuudessa toimii lupa- ja valvontavirasto (Valvira), jonka toimintaa säädetään valtioneuvoston asetuksella. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tarkoituksena on yhtenäistää toimintaperiaatteita, menettelytapoja sekä ratkaisukäytäntöjä aluehallintovirastojen toiminnassa. Aluehallintovirastot huolehtivat terveydenhuoltoalan ammattihenkilöiden ohjauksesta ja valvonnasta. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto huolehtii terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvonnasta pitämällä yllä keskusrekisteriä.

Sairaanhoitajalta vaaditaan ammatillisuutta. Teoreettiset valmiudet, jotka sairaanhoitaja saa koulutuksessaan, on tarkkaan määritelty. Luettua tietoa on sovellettava käytäntöön ja yleistyksien perusteella osattava hoitaa yksilöitä. Sairaanhoitajalta oletetaan taitoa erilaisten laitteiden hallintaan, lääkityksestä huolehtimiseen ja ohjeiden mukaiseen toimintaan. Teknologian hyödyntäminen ja vanhan uudistaminen helpottavat hoitajan taakkaa. Koko ajan kehittyvän teknologian myötä sairaanhoitajat joutuvat hakeutumaan erilaisiin täydennyskoulutuksiin pitääkseen ammattitaitonsa yllä. Työpaikat

ovat velvoitettu järjestämään erilaisia koulutuksia alaisilleen. Jatkuva oppiminen on hyväksi niin potilaille kuin hoitajille. (Sairaanhoitajan työ 2010; Pelttari 1997.)

Kliininen osaaminen ja käden taidot ovat osa tuotannollista osaamista. On hallittava tehokkaat ja taloudelliset työtavat sekä osattava käyttää teknisiä laitteita. Tutkimustyöhön ja työympäristön kehittämiseen on tärkeää osallistua, että palvelut olisivat mahdollisimman toimivia ja nykyaikaisia. Sairaanhoitaja joutuu työssään tekemään itsenäisiä päätöksiä, jotka vaativat hyvää päättely- ja stressinsietokykyä sekä ongelmanratkaisutaitoja. Hoidon suunnittelu, toteutus ja arviointi vaativat ymmärtämään sairauksien merkityksiä niin yhteiskunnassa kuin yksilöllisesti. Sairaanhoitajan on oltava yhteydessä eri tahojen kanssa pystyäkseen järjestämään potilaalle jatkohoitoa tarvittaessa. Hoitajalla on ammattieettinen vastuu ja hänen kuuluu huolehtia potilaan oikeuksista. Potilaan oikeuksia koskevat lait on tunnettava ja niitä on pyrittävä toteuttamaan parhaalla mahdollisella tavalla. (Iivanainen ym. 2001, 17 - 18.)

Oma persoonallisuus on yksi sairaanhoitajan tärkeimmistä työvälineistä. Oman minäkuvan hahmottaminen ja tietoisuus omista tunteista vaikuttaa asioiden ratkaisuun. Reflektoinnin avulla sairaanhoitaja voi tutustua itseensä ja omiin toimintatapoihinsa. Sairaanhoitajan pitää pystyä arvioimaan omaa työtään ja oppimaan senkin avulla. Opiskelijoiden ohjaus kuuluu myös osana sairaanhoitajan osaamisvaatimukseen. Hoitotilanteissa sairaanhoitajan pitää pystyä toimimaan hyvinkin erilaisten ihmisten kanssa heidän uskonnostaan, sukupuolestaan, iästään, kansallisuudestaan ja kulttuuristaan riippumatta. Työssä pitää pystyä olemaan ystävällinen, empaattinen ja vastuullinen. (Pelttari 1997.)

Sairaanhoitajan työ on monipuolista, ja samalla koulutuksella voi toimia hyvinkin erilaisissa tehtävissä. Sairaanhoitajan on pystyttävä mukautumaan työympäristöön ja oltava valmis nopeaan toimintaan. Työmotivaatiota vaaditaan paljon, eikä työidentiteettiä tule vähätellä. Ympäristön ja kulttuurin muutokset ovat koko ajan enemmän nähtävillä, kun yhteisöllinen ja modulaarinen hoitotyö vallitsevat. Sairaanhoitajan on kaikkien mullistuksien keskellä pidettävä mielessä hänen tarkoituksensa edistää terveyttä, ehkäistä sairauksia ja lievittää kipua. Sairaanhoitajan tehtävä on parantaa elämänlaatua ja lisätä hoidettavien voimavaroja. (Sairaanhoitajan työ 2010; Iivanainen ym. 2001, 17 - 18.)

3 OPINTOJEN KESKEYTTÄMINEN

Keskeyttäminen on moniselitteinen käsite ja voidaan määritellä useista eri näkökulmista. Keskeyttäminen on aina oppilaitokselle ja yhteiskunnalle taloudellinen menetys, vaikka opiskelijalle se voi olla myönteinen ratkaisu (Lerkkanen 2002, 39 - 40.) Terminä keskeyttäminen määritellään eri tavalla riippuen, onko näkökulmana oppilaitos, opiskelija vai koulutusjärjestelmä. Tästä johtuen raportoidut keskeyttämisluvut ovat erilaisia ja huonosti verrattavia. (Laitinen & Halonen 2007, 9 - 10.)

Keskeyttäminen voi olla tilapäistä, lopullista, ammattikorkeakoulusta eroamista, siirtymistä ammattikorkeakoulujärjestelmän sisällä tai koulutusalan tai -ohjelman vaihtoa (Lerkkanen 2002, 39 - 40). Tässä opinnäytetyössä keskeyttäneiksi lasketaan yliopistoon, toiseen ammattikorkeakouluun tai muuhun oppilaitokseen siirtyneet opiskelijat. Lisäksi keskeyttäneiksi katsotaan työelämään lähteneet, ei opiskelijaksi ilmoittautuneet ja ne joiden opiskeluoikeus on päättynyt tai syy ei ole tiedossa. Mikkelin ammattikorkeakoulussa keskeyttäneiksi ei lasketa oman ammattikorkeakoulun sisällä koulutusalaan tai -ohjelmaa vaihtaneita eikä ei-aloittaneita opiskelijoita. Poissaolevia opiskelijoita ei myöskään tilastoida eronneiksi.

Opiskelujen keskeyttäminen on yleistä ja koko ajan lisääntynyt ilmiö kaikissa ammattikorkeakouluissa. Ammattikorkeakoulujen lisäksi ongelmaan on puututtu niin valtakunnan tasolla kuin opetusministeriössä. (Laitinen & Halonen 2007, 9.) Tilastokeskuksen mukaan esimerkiksi lukuvuonna 2007 - 2008 9,2 % ammattikorkeakouluopiskelijoista päätyi keskeyttämään opintonsa. Tilastojen mukaan miehet keskeyttävät naisia useammin, mikä ilmeni ammattikorkeakouluopiskelijoilla erityisen voimakkaasti 3,5 prosenttiyksikön erolla naisten eduksi. Keskeyttämisprosentti pienenee, jos koulutussektoria vaihtaneita ei laskettaisi keskeyttäneisiin. Tilastokeskus ilmoittaa esimerkiksi lukuvuotena todelliseksi keskeyttämisprosentiksi 6,9 %, koska 2,3 % keskeyttäneistä oli koulutussektoria vaihtaneita.

Ammattikorkeakoulun kannalta tuloksellisuus on keskeisessä asemassa. Tällöin tutkinnon suorittaneet ja suoritusnopeus nousevat pinnalle. Ammattikorkeakoulut pyrkivät kehittämään toimintaansa pitämällä yllä käytännönläheisyyttä, kuten vanhassa op-

pilaitosmallissa on hyväksi todettu. Pedagogista osaamista kehittämällä opiskelijan yksilölliset tarpeet tulevat paremmin huomioiduksi, mikä edellyttää henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimista ja ohjauksen tarjoamista. Opiskelijasta huolehtiminen kuuluu korkeakoulun periaatteisiin. Pedagogisesta näkökulmasta ammattikorkeakoulun tulee tukea opiskelijaa itseohjautuvaksi oppijaksi. (Laitinen & Halonen 2007, 10.) Ammattikorkeakoulujärjestelmän näkökulmasta vain valmistuneilla on merkitystä. Kokonaan opintonsa keskeyttäneet, jotka eivät valmistu ammattikorkeakoulujärjestelmän piiristä, aiheuttavat taloudellista hävikkiä. Aloitusyksikön kannalta opinnot keskeytyvät, kun opiskelija lähtee pois aloitusyksiköstään valmistumatta. Tällöin aloitusyksikön opiskelijalle varaamat resurssit menevät hukkaan. (Lerkkanen 2002, 40.)

Yksilön kannalta keskeyttäminen ei välttämättä tarkoita koulutusjärjestelmän jättämistä. Se voi olla osa yksilön elämänkulkua ollen positiivinen, negatiivinen tai neutraali kokemus. Yksilön näkökulmasta keskeyttäminen tapahtuu vasta silloin, kun hän itse ajattelee eronneensa koulutuksesta ja keskeyttäneensä opintonsa. (Lerkkanen 2002, 40.) Kokko ja Kolehmainen (2002) ovat Laitisen ym. (2007) mukaan selvittäneet, että keskeyttäjän voi olla vaikeaa erottaa keskeyttämisensä syitä. Nuorelle tulee sallia mahdollisuus erehtyä elämänuraansa etsiessään ja tulevaisuutta suunnitellessaan. Keskeyttäminen voi muokata yksilön urapolkua jopa parempaan suuntaan. Päätös voi olla myös kiinni pienistä seikoista, kuten opettajan hankalasta tavoitettavuudesta. Keskeyttäminen on kuitenkin aina yksilön henkilökohtainen valinta. (Laitinen & Halonen 2007, 11.)

Yhteiskunnan näkökulmasta keskeyttäminen voi olla merkki yksilön epäonnistumisesta. Tällöin syitä keskeyttämiselle voidaan etsiä yksilöstä, perheestä ja lähiympäristöstä. Yhteiskunnan näkökulma on hyvin radikaali, koska se rajaa keskeyttäneet usein koulu- ja koulutuskielteisiksi, vaikka keskeyttäneissä on myös hyvin koulussa menestyneitä viihtyjiä. (Lerkkanen 2002, 41.)

3.1 Koulutukseen sitoutuminen ja keskeyttäminen Savonniemessä

Mikkelin ammattikorkeakoulun Savonniemen kampuksella on tehty vuonna 2008 kehittämishankeraportti ”Jatkaako vai ei? Ammattikorkeakouluopintoihin sitoutuminen ja keskeyttämisen syyt”, jonka tavoitteena oli selvittää koulutukseen sitoutumista ja

keskeyttämisten syitä. Työn on tehnyt MAMK:n lehtori Sirpa Juusola Jyväskylän ammatilliseen opettajakorkeakouluun, opinto-ohjaajakoulutukseen. Tutkimuksen kohdejoukkona olivat tammikuussa 2008 aloittaneet hoitotyön ja fysioterapian koulutusohjelmien opiskelijat.

Otimme Juusolan (2008) kehittämishankkeen opinnäytetyössämme erityistarkasteluun, koska aihe on vastaava omamme kanssa. Kyseisestä aiheesta ei ole kovin paljon tehtyjä tutkimuksia, mikä tekee Juusolan työstä hyvän vertailukohteen. Lisäksi Juusolan työn kohdejoukkona on käytetty saman oppilaitoksen opiskelijoita kuin meidänkin opinnäytetyössämme, ja se on tehty samaan ammattikorkeakouluun opetustyötä tekevien avuksi. Lisäksi mielenkiintoa Juusolan työssä herätti se, että me tämän opinnäytetyön tekijät olemme kuuluneet hänen kohdejoukkoonsa.

Juusolan (2008) kehittämishankkeessa on haluttu tutkia koulutukseen sitoutumista ja keskeyttämisiä, jotka ovat tiedostettuja ongelmia MAMK:ssa. Juusola on hankkeessaan perehtynyt sitoutumis-käsitteeseen ja peilannut sitä oppilaitoksen opiskelijoihin. Tutkimuksessa on tehty ehdotuksia, joilla voisi olla vaikutuksia parempaan sitoutumiseen ja keskeyttämisten vähentämiseen. Juusolan mukaan kehittämishankkeesta on hyötyä MAMK:n henkilökunnalle ja etenkin opiskelijoiden ohjauksesta vastaaville. Lisäksi sitä voidaan hyödyntää opinto-ohjauksen suunnittelutyössä.

Juusolan hankeraportissa (2008) väärä ala, tyytymättömyys opintoihin ja opetukseen, työelämän vetovoima ja henkilökohtaiset syyt nousivat esille useimmissa vastauksissa. Savonniemen kampuksella keskeyttäneet tai siirtoa hakevat opiskelijat ovat yleisesti tyytyväisiä kouluun ja mielestään omalla alalla. Perheen, puolison, ystävien ja kotiseudun kaipuu vain kasvaa joskus niin suureksi, että opinnot on pakko keskeyttää. Tähän asiaan voitaisiin keskittyä jo siinä vaiheessa, kun opiskelijoita valitaan MAMK:n Savonniemen kampukselle. Olisi hyvä pystyä karsimaan ne opiskelijat jo hakuvaiheessa, jotka todennäköisesti kuuluvat niin sanottuun riskiryhmään.

Juusola (2008) on hankkeessaan keskittynyt nimenomaan opiskelijan näkemykseen opintojensa jatkamisesta tai niiden keskeyttämisestä. Meidän opinnäytetyömme keskittyy myös opiskelijoiden näkemyksiin, mutta vain keskeyttämisten osalta. Työssämme

ei ollut tarkoituksena kartoittaa, mitkä tekijät vaikuttaisivat opiskelijoiden opintojen jatkumiseen MAMK:ssa Savonniemen kampuksella.

Juusola (2008) on käyttänyt tutkimusmenetelmänä laadullista eläytymismenetelmää. Tutkimuksessa kohdejoukkona olivat tammikuussa 2008 aloittaneet hoitotyön ja fysioterapian koulutusohjelman nuoriso-opiskelijat, joita oli yhteensä 22. Opiskelijat kirjoittivat eläytymistarinat englannin kielen valmentavien opintojen tuntien aikana, jolloin vastausaikaa jäi noin 20 minuuttia. Vastaajille kerrottiin, mihin tarkoitukseen kirjoitukset tulevat.

Juusola (2008) on ilmaissut työssään mielipiteensä, jonka mukaan elämänasenne ja suhtautuminen asioihin vaikuttavat eniten, niin opiskelussa kuin elämässä yleensäkin. Kaikkia keskeyttämisiä tuskin voidaankaan siis koskaan karsia, koska elämänkatso-mus on jokaisella yksilöllinen. Yhtäjaksoinen opiskeluaika on loppujen lopuksi lyhyt ajanjakso ihmisen elämässä, joka kannattaisi ottaa kasvattavana kokemuksena ja myöhemmin voimavarana. Elämään kuuluvat ylä- ja alamäet, joihin voi vaikuttaa esimerkiksi pieni opiskelupaikkakunta, vähäiset harrastusmahdollisuudet, erilaiset opetusmenetelmät, upeat luonnonmaisemat, järvet, uudet tuttavuudet, opiskelutoverit ja halu saada AMK-tutkinto.

3.2 Opintojen etenemiseen ja keskeyttämiseen vaikuttavia tekijöitä

Keskeyttäjät eivät ole yhtenäinen joukko, vaan heidän keskeyttämisensä syyt vaihtelevat. Keskeyttäjät eivät siis muodosta yhtenäistä ryhmää. (Lerikkanen 2002, 40.) Etenkin sosiaali- ja terveysalalla keskeyttäneiden opiskelijoiden rajaaminen on mahdotonta, koska keskeyttämissyy ei rajaudu tietynlaisiin opiskelijoihin (Vuorinen 2001, 27). Hyvönen (2001) on Laitisen ym. (2007) mukaan jaotellut keskeyttäjät karkeasti neljään ryhmään, jotka ovat muualle hakeneet, pettyneet, välivaihetta pitävät ja taloudellisista syistä keskeyttäneet. Menestymisvaikeudet ovat myös syynä keskeyttämiselle, jos opiskelijalla on puutteita perustiedoissa ja taidoissa tai oppimisvaikeuksia.

Keskeyttämisen syynä voi olla myös se, että on haettu alun perin yliopistoon tai kyseisen koulutuspaikka on ollut hakutoiveena varasijalla. Työmarkkinatuen menettämisen takia nuoret myös hakeutuvat kouluun, vaikka eivät olisikaan kiinnostuneita koulutuksesta. Pettyneet opiskelijat muodostavat oman ryhmänsä keskeyttäneissä. Heillä on

ollut väärä kuva koulutusohjelmasta tai he ovat pettyneitä opetuksen tasoon. (Laitinen & Halonen 2007, 13.)

Sosiaali- ja terveysalalla keskeyttäjän profiili poikkeaa selkeästi muista aloista. Sosiaali- ja terveysalalla naisvaltaisuus näkyy selkeästi, koska keskeyttämissyistä yleisin on paikkakunnan vaihto. Naisvaltaisuudesta osoituksena ovat myös äitiyslomat ja hoitovapaat syynä ainakin tilapäiselle keskeyttämiselle. Vastaavaa ilmiötä ei ole muilla aloilla. Muiden alojen yleisin keskeyttämisen syy on töihin siirtyminen, mikä sosiaali- ja terveysalalla on vähemmän merkittävää, koska terveysalalla työelämässä vaaditaan pätevä tutkinto. (Vuorinen 2001, 25.)

4 OPISKELUUN LIITTYVÄT TILASTOT

Seuraavat tilastotiedot ovat peräisin useista eri lähteistä, kuten STAKESista, SOTKANetistä, Amkota-tietokannasta, tilastokeskukselta ja opetusministeriöltä. Olemme koonneet ne itse taulukoiksi, joita avaamme tekstissä. Keskeyttämistä koskevia tilastoja ei ollut saatavilla vuodelta 2009, joten tiedot ovat siltä osin vajavaiset.

Valtakunnalliseen amkota-tietokantaan on tilastoitu mm. ammattikorkeakouluopintonsa keskeyttäneet opiskelijat. Amkota-tietokannassa ilmoitetaan keskeyttämisen syyt ja eronneiden lukumäärät sekä opinto-oikeutensa menettäneet opiskelijat. Huomattava osa keskeyttäneistä kirjataan opinto-oikeutensa menettäneisiin, mikä myös tekee keskeyttämissyiden selvittämisen hankalaksi. Keskeyttäneiden määrät pystytään kuitenkin ilmoittamaan suhteellisen paikkaansa pitävästi, koska opiskelijoita koskee ilmoitusvelvollisuus ja kahden vuoden poissaoloaika. (Penttilä 2008, 2.)

4.1 Hoitotyön opiskelijat Savonniemessä

Mikkelin ammattikorkeakoulun Savonniemen kampuksella oli 80 hoitotyön nuorisopuolen opiskelijaa vuonna 2007 (taulukko 2). Keskeyttämisprosentti oli 18,8 %. Näistä 15 erosi ja 3 ei aloittanut opintoja. Opintonsa keskeyttäneistä 9 vaihtoi toiseen ammattikorkeakouluun, 1 ei ilmoittanut keskeyttämisensä syytä ja 1 opiskeluoikeus päättyi. Loppujen 4:n opintojen keskeyttäminen johtui siitä, että he olivat laiminlyöneet ilmoittautumisvelvollisuutensa. (taulukko 1). Ilmoittautumisvelvollisuuden laimin-

lyönnin seurauksena opintotoimisto poistaa kyseisten henkilöiden opiskeluoikeuden. (ASIO 2007.)

Hoitotyön koulutusohjelmassa Savonniemen kampuksella nuorten koulutusohjelman puolella oli 100 opiskelijaa vuonna 2008 (taulukko 2). Keskeyttämisprosentti oli 6 %. Näistä 6 erosi ja 3 ei aloittanut opintoja. Näistä 4 siirtyi toiseen ammattikorkeakouluun ja 2:n syy ei ole tiedossa (taulukko 1). (ASIO 2008.)

Nuorten puolella hoitotyötä opiskeli 116 opiskelijaa vuonna 2009 (taulukko 2). Keskeyttämisprosenttina oli 14,7 %. Näistä 17 keskeytti opintonsa (taulukko 1). Luvut eivät sisällä ei aloittaneita opiskelijoita. (ASIO 2009.)

TAULUKKO 1. Opintonsa keskeyttäneet opiskelijat

2007							
	Eronneet	Ei aloittaneet	Toinen AMK	Muu oppilaitos	Syy ei tiedossa	Ei ilmoitautunut	Opiskeluoikeus päättynyt
MAMK	34	7	14	3	5	4	1
Savonniemi	18	3	9	0	1	4	1
2008							
	Eronneet	Ei aloittaneet	Toinen AMK	Muu oppilaitos	Syy ei tiedossa	Ei ilmoitautunut	Opiskeluoikeus päättynyt
MAMK	20	5	8	1	4	2	0
Savonniemi	9	3	4	0	2	0	0
2009							
	Eronneet	Ei aloittaneet	Toinen AMK	Muu oppilaitos	Syy ei tiedossa	Ei ilmoitautunut	Opiskeluoikeus päättynyt
MAMK							
Savonniemi	17						

4.2 Hoitotyön opiskelijat Mikkelin ammattikorkeakoulussa

Mikkelin ammattikorkeakoulussa vuonna 2007 oli 3 254 opiskelijaa, joista 219 oli valinnut hoitotyön koulutusohjelman. MAMK:iin hakeneita opiskelijoita oli 1 568, joista 819 oli aloittanut opintonsa. Hoitotyön koulutusohjelmaan oli hakenut 87 ihmis-

tä, joista 63 oli aloittanut opintonsa (taulukko 2). MAMK:n opiskelijoista 3,5 % vaihtoi oppilaitosta ja 5,4 % keskeytti muusta syystä (taulukko 3).

Vuonna 2008 MAMK:ssa oli 3 292 opiskelijaa, 1 429 ensisijaisesti hakenutta opiskelijaa, joista 832 oli aloittanut opintonsa. Näistä 246 opiskeli hoitotyön koulutusohjelmassa, johon oli ollut 86 hakijaa, joista 84 oli aloittanut opintonsa (taulukko 2). Keskeyttäneitä opiskelijoita koko Mikkelin ammattikorkeakoulussa oli edellisvuotta vähemmän, kun 2,9 % oli vaihtanut oppilaitosta ja 4,3 % keskeyttänyt opintonsa muusta syystä (taulukko 3).

MAMK:iin oli vuonna 2009 hakijoita 1 396, mikä on vähemmän kuin muina vuosina. Aloittaneita oli kuitenkin 904 eli enemmän kuin aiempina vuosina. Kaikkiaan opiskelijoita oli MAMK:ssa 3 439. Hoitotyön koulutusohjelmaan hakeneiden määrä vuonna 2009 oli kasvanut 115:een, mutta aloittaneiden määrä pysyi edellisvuoden tasolla (83). Kaikkiaan hoitotyötä opiskeli 279 (taulukko 2). Keskeyttämistilastoja tältä vuodelta ei kuitenkaan ollut saatavilla.

TAULUKKO 2. Opiskelijamäärät

2007				
		Hakeneet	Aloittaneet	Opiskelijoita
	koko Suomi SOTE	28787	6561	25443
	MAMK opiskelijat	1568	819	3254
	MAMK opiskelijat hoitotyön ko/sv	87	63	219
	Savonniemi hoitotyön ko/sv			80
2008				
		Hakeneet	Aloittaneet	Opiskelijoita
	koko Suomi SOTE	28637	6943	26183
	MAMK opiskelijat	1429	832	3292
	MAMK opiskelijat hoitotyön ko/sv	86	84	246
	Savonniemi hoitotyön ko/sv			100
2009				
		Hakeneet	Aloittaneet	Opiskelijoita
	koko Suomi SOTE	31528	7544	26905
	MAMK opiskelijat	1396	904	3439
	MAMK opiskelijat hoitotyön ko/sv	115	83	279
	Savonniemi hoitotyön ko/sv			116

4.3 Hoitotyön opiskelijat koko Suomessa

Koko Suomessa oli sosiaali- ja terveysalan opiskelijoita 25 443 vuonna 2007. Alalle hakeneita oli 287 87, joista 6 561 oli aloittaneita. (Taulukko 2.) Koko Suomessa sosiaali- ja terveysalalla keskeyttäneiden prosenttimäärät olivat seuraavat: oppilaitosta vaihtaneet 2,2 % ja muusta syystä keskeyttäneet 4,3 % (taulukko 3).

Vuonna 2008 opiskelijoiden määrä sosiaali- ja terveysalalla oli kasvanut 26 183:een, vaikka hakijoiden määrä oli pysynyt lähes ennallaan (28 637). Aloittaneita oli hieman enemmän 6 943. (Taulukko 2.) Oppilaitosta vaihtaneiden opiskelijoiden määrä oli pudonnut 1,8 %:iin. Muita keskeyttäneitä oli kuitenkin suunnilleen saman verran kuin edellisenä vuonna, 4,4 %. (Taulukko 3.)

Sosiaali- ja terveysalalle hakijoiden huima kasvu 31 528 opiskelijaan vuonna 2009 mahdollisti myös suuremman aloittaneiden määrän 7 544. Opiskelijoiden määrä kasvoi 26 905:een. (Taulukko 2.) Keskeyttämistilastoja ei ollut saatavilla vuodelta 2009.

TAULUKKO 3. Keskeyttämisprosentit

2007				
		Opiskelijoita	Oppilaitosta vaihtaneet %	Muut keskeyttäneet %
	Kaikki MAMK	3254	3,5	5,4
	SOTE	25443	2,2	4,3
2008				
		Opiskelijoita	Oppilaitosta vaihtaneet %	Muut keskeyttäneet %
	Kaikki MAMK	3292	2,9	4,3
	SOTE	26183	1,8	4,4
2009				
		Opiskelijoita	Oppilaitosta vaihtaneet %	Muut keskeyttäneet %
	Kaikki MAMK	3439		
	SOTE	26905		

5 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TUTKIMUSONGELMAT

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli selvittää, miksi opinnot keskeytyvät Savonniemen kampuksen hoitotyön nuorisolinjan opiskelijoilla. Tavoitteenamme oli saada tutkimuksella tietoa, jota Mikkelin ammattikorkeakoulun Savonniemen kampuksen opettajat voivat käyttää hyödyksi kehittäessään koulutusta.

Tutkimusongelmat ovat seuraavat:

1. Mitkä kouluun liittyvät tekijät vaikuttivat keskeyttämis päätökseen?
2. Millaiset koulutusalaan liittyvät tekijät vaikuttivat keskeyttämiseen?
3. Millaiset muut syyt vaikuttivat keskeyttämiseen?
4. Millaisia kehittämis ehdotuksia keskeyttäneillä on tarjota koululle?

6 OPINNÄYTETYÖSSÄ KÄYTETYT TUTKIMUSMENETELMÄT

Tutkimusta lähdetään toteuttamaan, koska halutaan saada uutta tietoa, mikä auttaa ymmärtämään erilaisia ratkaistavia ongelmia. Tutkimuksen avulla on mahdollista löytää myös keinoja ongelmien selvittämiseksi. Tämä on soveltavan tutkimuksen lähtökohtana, koska sillä on aina käytännön tavoite. (Hirsjärvi ym. 1997, 21 - 22.) Opinnäytetyömme yhtenä tarkoituksena on saada tutkimustiedon avulla kehitettyä koulutustamme ja ehkäistä keskeyttämistä. Tällöin meillä on käytännön tavoite, johon uutta tietoa hyödyntämällä pyrimme.

Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus tarkoittaa tieteellisen tutkimuksen menetelmäsuuntausta, joka käsittää kohteen kuvaamisen ja tulkitsemisen numeroiden ja tilastojen avulla. Tällaisessa tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita erilaisista luokitteluista, syy- ja seuraussuhteista, vertailusta ja numerollisten tulosten selittämisestä. Määrällisessä menetelmäsuuntauksessa voidaan käyttää useita laskennallisia ja tilastollisia analyysimenetelmiä. (Määrällinen tutkimus 2010.)

Kvantitatiivinen eli määrällinen ja kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus täydentävät toisiaan, eikä niitä voi tarkkarajaisesti erottaa. Ne eivät ole kilpailevia suuntauksia vaan voivat toimia rinnakkain. Rinnakkain toimiessaan kvalitatiivinen tutkimus laajentaa laskennallisia tekniikoita. Kaikilla tasoilla mittaaminen sisältää molemmat tutkimuksen puolet. (Hirsjärvi ym. 1997, 133.) Opinnäytetyömme kyselylomakkeessa (liite 2) on 58 kvantitatiivista kysymystä, joita täydentävät kaksi avointa kysymystä.

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa keskeisiä piirteitä ovat aiempiin tutkimuksiin tutustuminen ja niistä johtopäätösten tekeminen. Määrällisessä tutkimuksessa määritellään käsitteet, tehdään aineiston keruusuunnitelmat ja valitaan tutkittavien perusjoukko. Lopuksi aineisto laitetaan tilastollisesti käsiteltävään muotoon, että aineistosta voidaan tehdä havaintoja ja analysoida tuloksia. Käytännön tutkimusten perusteella voidaan muodostaa teorioita, jotka ovat arvioitavia tuotoksia. (Hirsjärvi ym. 1997, 137, 140.)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa on tarkoitus kuvata todellista elämää kokonaisvaltaisesti. Laadullinen tutkimus ei voi olla objektiivista, koska tekijä ja tieto kietoutuvat toisiinsa. Tarkoitus ei ole todentaa jo olemassa olevaa, vaan tuoda uusia näkökulmia ja löytää uusia totuuksia. (Hirsjärvi ym. 1997, 161.)

6.1 Kohderyhmä ja aineiston keruu valmiilla lomakkeella

Tutkimuksen kohderyhmänä olivat vuonna 2007 - 2009 keskeyttäneet hoitotyön koulutusohjelman nuorisopuolen opiskelijat Savonniemen kampuksella Mikkelin ammatikorkeakoulussa (42 opiskelijaa). Kohderyhmän tiedot saimme opintotoimistosta, jossa on tiedot kaikista opiskelijoista.

Opinnäytetyömme aineistonkeruumenetelmäksi valitsimme kyselyn. Kysely sopii aineistonkeruumenetelmäksi silloin, kun kysyttävää on vähän ja vastaajia paljon. Sen voi suunnitella paremmin kuin haastattelun, mutta tutkija ei voi jälkeenpäin tarkistaa onko vastaaja ymmärtänyt kysymykset oikein. Kysely on kuitenkin hyvä menetelmä, koska siinä haastateltava saa itse päättää vastaamisajankohdan. Kyselylomakkeessa voidaan antaa valmiit vastausvaihtoehdot, jotka eivät saisi ohjata vastaajaa valitsemaan tutkijaa miellyttävää vaihtoehtoa. Rinnalla voidaan käyttää myös avoimia kysymyksiä, kun aihepiiri ei ole vielä jäsentynyt. (Järvinen & Järvinen 1996, 103 - 107.)

Valmis kyselylomake palveli meitä hyvin, koska tarvitsimme pikaisesti tietoa keskeyttämiseen liittyvistä asioista. Savonia-ammattikorkeakoulussa vuonna 2005 toteutettu kysely vaikutti vastaukselta meidän tarpeisiimme ja päätimme käyttää heidän tekemäänsä kyselylomaketta. Kyselylomakkeen laatiminen on aikaa vievää ja tietoa sekä taitoa vaativaa (Hirsjärvi ym. 1997, 191). Valmiin kyselylomakkeen käyttö säästää meidän aikaamme, mutta auttaa meitä pääsemään haluttuun päämäärään. Kyselylomake aina esitestataan, mikä mahdollistaa näkökohtien tarkistuksen ja kysymysten korjailun (Hirsjärvi ym. 1997, 200). Valmista kyselylomaketta käytettäessä meillä on luotettavaa tietoa sen toimivuudesta, koska se on esitestauksen lisäksi ollut jo oikeassa käytössä.

Kokonaistutkimuksessa kyselylomake lähetetään kaikille kohdejoukkoon kuuluville (Hirsjärvi ym. 1997, 179). Tässä työssä kokonaisjoukko eli opintonsa Savonniemessä keskeyttäneet opiskelijat muodostivat 42 hengen ryhmän. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa kohdejoukoksi voi valita kaikki, jotka kyseiseen ryhmään kuuluvat (Hirsjärvi ym. 1997, 181). Tässä tutkimuksessa teimme juuri niin, koska pieni kohdejoukko mahdollistaa kahden avoimen kysymyksen analysoinnin.

Survey-tutkimuksen keskeinen menetelmä on kerätä tietoa kyselyllä. Tällaisessa menetelmässä aineisto kerätään strukturoidusti eli kaikilta tutkittavilta kysytään asiat samalla tavalla. (Hirsjärvi ym. 1997, 189.) Päädyimme lähettämään lomakkeet postikyselynä, koska se on nopea ja vaivaton tapa kerätä materiaalia. Kyselytutkimukselle tyypillinen vastaajakato on kuitenkin tässäkin mahdollista ja yksi riskitekijä tutkimuksen onnistumiselle. Postikysely on myös kallista, ja nimien sekä osoitteiden löytäminen voi olla vaikeaa. (Hirsjärvi ym. 1997, 192.)

Ideapaperi syntyi helposti jo tammikuussa 2010. Lähtökohtana oli saada kevään aikana suoritettua kysely, minkä ajateltiin onnistuvan helposti webropol-ohjelman avulla. Sähköpostiosoitteiden kerääminen kuitenkin osoittautui mahdottomaksi. Kartoitimme muita vaihtoehtoja tavoittaa opintonsa keskeyttäneet. Apuna käytimme opintotoimistoa. Päätimme lähettää kyselylomakkeet saatekirjeen kanssa postitse. Päädyimme etsimään itse osoitteet opintotoimiston antaman nimilistan perusteella omakustanteisesti Eniro.fi-palvelusta. Tutkimamme ajanjakson aikana oli kaikkiaan 44 opiskelijaa keskeyttänyt opintonsa, joista 42 nimet saimme selville. Näistä vain 35:n osoitteet löytyivät. Emme tietenkään olleet varmoja, olivatko osoitetiedot enää voimassa. Postitimme tilaajan kustannuksella kyselyt 22.3.2010 ja annoimme vastausaikaa 23.4.2010 asti, koska väliin jäi pitkiä pyhiä. Vastauksia saimme kaiken kaikkiaan kahdeksan kappaletta.

6.2 Aineiston analyysi

Kyselylomakkeella kerättävän tiedon analysointiin on kehitetty tilastolliset analyysitavat ja raportointimuodot helpottamaan tutkijan työtä, mutta ne eivät tee sitä ongelmattomaksi (Hirsjärvi ym. 1997, 191). Tarkoituksenamme oli käyttää kyselylomakkeella saatujen tulosten analysointiin SPSS-ohjelmaa, koska sillä saisimme helposti selville frekvenssit. Frekvenssit kertovat, kuinka moni vastaaja on valinnut saman vastausvaihtoehdon ja kuuluu tiettyyn luokkaan (Hirsjärvi ym. 1997, 314). Pienen otantamme takia emme selvitä prosenttiosuuksia tai ristiintaulukointeja, jotka SPSS mahdollistaisi.

Valmis kyselylomake osoittautui kuitenkin huonoksi valinnaksi, sillä tulimme siihen tulokseen, että muutenkin tarpeisiimme sopimaton kyselylomake on turha analysoida

SPSS:n avulla. Pienen vastaajamäärän vuoksi emme ilmoita vastauksia frekvensseissäkään, vaan päädyimme ratkaisuun laittaa tulokset liitteenä (liite 3) olevaan kyselylomakkeeseen, johon ne ovat sijoitettu. Nostamme sieltä esille tutkimusongelmien kannalta oleellisen tiedon, joka täydentää laadullista aineistoa.

Sisällön analyysin tarkoituksena on antaa keino analysoida tutkimusmateriaalia systemaattisesti ja objektiivisesti. Tarkoituksena on rakentaa malleja, jotka kuvaavat tiivistetyksi ilmiötä, joka pyritään käsitteellistämään. Sisällön analyysin avulla pyritään kuvaamaan ilmiötä tiivistetysti ja yleisellä tasolla. Analyysin lopputuloksena syntyy kategorioita, käsitteitä, käsitejärjestelmiä, -kartta tai -malli. Sisällön analyysi voidaan toteuttaa joko induktiivisesti eli aineistosta lähtien tai deduktiivisesti eli aikaisemmas- ta käsitejärjestelmästä lähtien. Tutkijan tulee päättää, analysoiko hän vain näkyvät asiat vai myös piiloviestit. Päätöksen jälkeen määritetään analyysiyksikkö, joka voi olla sanayhdistelmä, lause, ajatuskokonaisuus tai vaikka vain yksi kirjain. Tärkein vaihe analyysissä on aktiivinen aineiston lukeminen. Induktiivinen sisällön analyysi alkaa ilmaisujen pelkistämällä, mistä siirrytään eroavaisuuksia ja yhtäläisyyksiä etsi- vään ryhmittelyyn. Näistä vaiheista syntyy ylä- ja alakategorioita. Yläkategoria kuvaa sisältöä ja alakategoria, mistä se on muodostunut. (Kyngäs 1998, 3 - 7.)

Laadullisen aineiston analyysia varten kirjoitimme kaikkien vastanneiden tekstit ko- neelle, mikä helpotti vastausten selausta (liite 2). Tällainen oli mahdollista pienen vas- taajamäärän takia. Analyysin työstämiseen käytimme mm. mind mapia (liite 5). Läh- dimme tekemään analyysiä tarkastelemalla kahta kyselylomakkeen avointa kysymystä ensin erillisinä ja lopuksi molempia yhdessä. Olemme jakaneet vastauksissa ilmennei- tä asioita pääluokkiin, joista on johdettu alaluokkia.

Koko laadullinen aineisto on liitteenä, mikä lisää läpinäkyvyyttä. Kaikkia vastauksien yhdistävänä tekijänä toimi se, että keskeyttämispäätökseen ei ollut vain yhtä ainoaa syytä. Usein myös kehittämis ehdotukset eivät liittyneet suoraan keskeyttämisen syihin.

6.3 Luotettavuus ja eettisyys

Tietoisten ja eettisten pyrkimysten tiedostaminen aiheen valinnasta lähtien on perusteltua, koska on hyvä tietää, onko aiheella yhteiskunnallista merkitystä ja kenen ehdoilla sitä ruvetaan tekemään. Tiedonhankintatapoihin tulee kiinnittää huomiota. On selvitettävä mm. kyselyyn osallistuvilta henkilöiltä suostumus tietojen käyttämiseen. Henkilöiden kohtelussa tutkimusta tehtäessä on huomioitava myös, mitä tietoa annetaan ja onko osallistumisessa riskejä. Aineistoa kerätessä huomio on kiinnittyneenä anonyymitettiin. (Hirsjärvi ym. 1997, 27 - 29.)

Sisällön analyysin luotettavuuden ongelma on objektiivisuuden puute, koska tutkija tarkastelee asiaa subjektiivisesti. Kuvattavan ilmiön pelkistäminen voi myös vääristää tuloksia. Tämän takia tutkijan tulisi pystyä esittämään yhteys aineiston ja tulosten välillä, mikä muodostaa myös eettisen ongelman. Sisällön analyysiä pidetään haastavana analyysimenetelmänä, mutta oikein tehtynä se voi tuottaa uutta tietoa. (Kynäs 1998, 10 - 11.)

Työssämme saimme vain niiden keskeyttäneiden opiskelijoiden nimet tietoon, jotka olivat antaneet suostumuksensa myöhempiin yhteydenottoihin koululta. Kyselylomakkeen saatekirjeessä (liite 4) kerroimme, että jokaisen henkilöllisyys pysyy piilossa. Tämän varmistimme sillä, että vastauspapereihin ei tule nimiä tai muita henkilökohtaisia tietoja eikä edes vastaajan sukupuoli ilmene kyselyssämme.

Työmme luotettavuuteen vaikuttaa se, että olemme molemmat tutkimuksen tekemisessä ensikertalaisia. Kokemattomuus heijastuu tietämättömyytenä tutkimuskäytänteitä kohtaan. Olemme itse opiskelleet kyseisellä aikavälillä samaisella kampuksella, mikä tekee objektiivisuuden mahdottomaksi. Kohdejoukossa on omia kavereitamme, mikä vaikuttaa myös näkökulmaamme. Olemme itse olleet kohdejoukkona toisessa kampuksella tehdyssä aiheeseen liittyvässä tutkimuksessa, minkä takia suhteemme tuloksiin voi olla liian läheinen.

7 TULOKSET

Tutkimuksemme tulokset ilmenevät kahdella eri tavalla, jotka täydentävät toisiaan. Ensin kerromme avointen kysymysten vastaukset (liite 3) ja liitteessä 5 on kooste sisällön analyysistä. Niiden jatkeena ovat määrällisten kysymysten vastaukset, jotka ilmenevät liitteestä 4. Tuloksissa esittelemme sekä avointen kysymysten että määrällisten kysymysten vastauksia. Ensimmäisessä avoimessa kysymyksessä selvitettiin opintojen keskeyttämisen tärkeintä tekijää (liite 2). Vastausten joukosta esille nousi kolme pääluokkaa, jotka olivat koulutukseen ja alaan liittyvät tekijät sekä muut syyt keskeyttämiselle. Pääluokat nivoutuivat osaksi myös toisiinsa. Toisessa avoimessa kysymyksessä selvitettiin, mitä koulutusohjelmassa olisi voitu tehdä toisin, jotta opinnot eivät olisi keskeytyneet (liite 2). Toisen avoimen kysymyksen vastauksia emme ole jaotelleet eri pääluokkiin. Käytämme tuloksissa sanaa kurssi, koska myös vastaajat ovat sitä käyttäneet. Kurssit kuitenkin tarkoittavat opintojaksoja.

7.1 Koulutukseen liittyvät tekijät

Yhdeksi keskeyttämisen syyksi avointen kysymysten vastauksissa mainittiin koulutukseen liittyvät tekijät. Sairaanhoidajantutkintoon kuulumattomat kurssit, kuten nettisivujen tekeminen, kaiheri usean vastaajan mieltä. Opintojen/ opetuksen sisältö, kurssikokonaisuudet, aineiden päällekkäisyys ja opetuksen taso mainittiin vastauksissa. Kommentoitiin myös harjoittelua ja harjoittelupaikkoja, jotka liittyvät koulutukseen ja alaan yleisestikin.

”Opintojeni lopettamiseen yksi tekijä oli myös pettymys kurssitarjontaan.”

”...opintojen sisältö ei vastannut odotuksiani.”

Ohjaukseen liittyvät tekijät nousivat esille sisältöön liittyvien pettymysten tunteiden kanssa määrällisistä vastauksista. Hajanaisia vastauksia tuli liittyen lukujärjestyksiin, opettajien ammattitaitoon ja opetusmenetelmiin.

7.2 Alaan liittyvät tekijät

Keskeyttämis päätökseen vaikuttavissa tekijöissä on mainittu alaan liittyviä perusteluja. Näistä avointen kysymysten vastauksista mainittakoon ensimmäisenä myös muu syy -kohtaan liittyvä töiden saannin heikkous Savonlinnassa. Huono palkka ja alan arvostuksen puute ovat vaikuttaneet erään opiskelijan ratkaisuun. Samainen opiskelija on ollut sekä avointen, että määrällisten kysymysten vastausten perusteella väärällä alalla. Alan palkkataso mietitytti muutamia vastaajia, ja joillekin opiskelun edetessä selveni alan todellisuus.

”Töiden saannin heikkous!”

”Suurin syy lopettamiseen oli kuitenkin mielenkiinnon puute ko. opiskelualaa kohtaan, ala ei myöskään ole arvostettu eikä hyvin palkattu.”

”Ala oli täysin minulle oikea, ja jatkoinkin opiskelua koulussa missä asiat toimivat paremmin...”

Määrällisen kyselyn vastauksista ilmeni, että suurin osa oli oikealla alalla ja he olivat saaneet riittävästi tietoa hakupäätöstä tehdessään. Alan huono palkkataso ja alan arvostus jakoivat vastaajien mielipiteitä. Vaikka avointen kysymysten vastauksissa tuli esille töiden saannin heikkous, määrällisen tutkimuksen vastaukset eivät tätä tukeneet.

7.3 Muut syyt keskeyttämiselle

Avointen ja määrällisten kysymysten vastauksista ilmenee, että suurin syy keskeyttämiselle on **paikkakunta**. Yhtä vastaajaa lukuun ottamatta, kaikkien muiden avointen kysymysten vastaukset liittyvät tavalla tai toisella paikkakuntaan. Paikkakuntaan liittyviä tekijöitä ovat myös kotiseutukaipuu, harrastukset, taloudelliset syyt ja toinen ammattikorkeakoulu. Kotiseutukaipuu on vastausten perusteella vaikuttanut keskeyttämiseen, koska on alun perinkin haettu lähelle sukulaisia ja perhettä opiskelemaan. Toiselle paikkakunnalle muutto on lisännyt taloudellista taakkaa, koska matkustami-

nen viikonlopuiksi kotipaikkakunnalle tekee paljon matkakuluina ja opiskelijat joutuvat usein kahden asunnon loukkuun.

”Oma ja puolison halu muuttaa lähemmäs kotiseutua ja hyviä ystäviä.”

”Savonlinna ei vaan asuinpaikkana ollut meille sopiva.”

Meille yllätyksenä tuli, avointen kysymysten vastauksista, usean vastaajan nimeämänä **harrastukset** keskeyttämiseen vaikuttavana tekijänä. Harrastuksetkin liittyvät paikkakuntaan, koska vastauksista ilmenee harrastusmahdollisuuksien puute Savonlinnassa sekä kotipaikkakunnalle sidottu oma tai puolison harrastus. Kyselylomakkeen määrälliset vastaukset tukivat laadullista aineistoa. Esille tuli mm. vaikea elämäntilanne, paikkakuntaan liittyvät tekijät ja oppimisvaikeudet.

”...lisäksi harjoittelin urheilua 6x viikossa, myös kaiken jaksaminen oli vaakalaudalla rajusti muuttuneiden elämäntilanteiden rinnalla.”

”Puolison bändiharrastus.”

7.4 Kehittämisehdotuksia koululle

Käymme kehittämiskohdat läpi samassa järjestyksessä kuin yllä kävimme keskeyttämiseen vaikuttaneita tekijöitä. Vaikka muu syy- kohdassa olivat suurimmat keskeyttämispäätökseen vaikuttaneet tekijät, niistä ei tullut kehittämisehdotuksia. Tämä sen takia, että paikkakuntaan liittyvät asiat eivät olisi vastanneet kysymykseen.

Kouluun liittyvissä kehittämisehdotuksissa samansuuntaisia vastauksia tuli eniten kahden kohtaan. Niistä ensimmäinen on sairaanhoitajantutkintoon kuulumattomien, turhien kurssien poistaminen ja kurssitarjonnan muuttaminen sopivammaksi. Kurssikokonaisuuksien selkeyttämistä toivottiin kurssien pirstaleisuuden poistamiseksi. Jotkut kokivat oppimisympäristön ja metodit vanhanaikaisiksi ja läsnäolovaatimukset liian tiukoiksi. Opetuksen vaativuus koettiin positiivisena.

”Selkeämpiä kurssikokonaisuuksia.”

”Kurssitarjontaan muutoksia niin ettei tarvitse opiskella mitään ”turhaa” mikä ei liity alaan.”

Eniten kehittämis ehdotuksia tuli harjoitteluista ja käytännön harjoituksista. Käytännön harjoitukset koululla koettiin sekä hyviksi että huonoiksi. Niissä nähtiin paljon kehitettävää. Vastauksissa toivottiin harjoittelupaikkojen järjestämiseen selkeyttä ja apua. Opiskelijat tunsivat joutuneensa liian suureen vastuuseen paikan hankinnassa, jos he eivät jääneet tekemään harjoittelua Savonlinnaan. Harjoittelupaikkojen saatavuutta ja toivotun paikan saamista ehdotettiin myös parannettavaksi. Vastauksista ilmeni, että kaikki eivät olleet sopeutuneet ryhmiin niin harjoittelujaksoilla kuin koulussa. Harjoittelupaikat koettiin kiireisiksi, raskaiksi ja ilmapiiri huonoksi.

”Enemmän käytännön harjoitustunteja koululle.”

”Muutosta ja parannusta harjoittelupaikkojen järjestämisessä.”

8 POHDINTA

Kuvaamme koko pitkää opinnäytetyön prosessia tarkasti, koska mielestämme se sopi tähän aiheeseen. Opinnäytetyön prosessin kuvaus ehkä selventää oppimisen vaiheita ja tuo esille prosessin monimuotoisuuden. Pienen vastaajamäärän takia tulosten analysointi oli vaikeaa, koska jouduimme mukautumaan uuteen tilanteeseen määrällisen tutkimuksen vaihtuessa laadulliseen. Tämän seurauksena tulosten arviointi oli mielestämme tärkeää.

8.1 Tulosten arviointi

Tulosten arviointiin vaikutti suuresti se, että kävimme tekemään kvantitatiivista tutkimusta, mutta vastaajakadon takia pidimme avoimien kysymysten analysointia tärkeämpänä. Avoimien kysymysten vastaukset ovat kuitenkin täynnä paljon hyödyllistä tietoa, mitä kvantitatiivisista kysymyksistä ei saa. Ne kertovat laajemmin opiskelijan päätöksistä ja ratkaisuista.

Vastauksia analysoidessamme huomasimme, että kyselylomakkeessa oli muutamia turhia kysymyksiä, jotka eivät olleet oleellisia meidän kohderyhmällemme eivätkä opinnäytetyöllemme. Kyselylomake ei soveltunut vain hoitotyön opiskelijoille, koska kysymykset olivat liian epätarkkoja. Kaksi avointa kysymystä osoittautui meille kaikkein tärkeimmiksi tietolähteiksi. Avoimiin kysymyksiin kohderyhmämme oli vastannut kiitettävästi, ja tutkimustuloksemme vastausten analysointi ja pohdinta perustuu-kin pääosin niihin.

Pienestä vastaajamäärästä huolimatta vastaukset tukevat teoretietoa ja Juusolan (2008) aiemmin tekemää tutkimusta. Suurin osa vastaajista ei ole kokonaan poistunut ammattikorkeakoulujärjestelmän piiristä vaan on siirtynyt syystä tai toisesta pois Savonniemen kampukselta. Tähän ongelmaan tarttuminen on koettu vaikeaksi muissakin tutkimuksissa, ja useat meidän kyselyyn vastanneet kertovat, että keskeyttämispäätöksen ei koulu olisi voinut vaikuttaa. Keskeyttämisen syyt ovat moninaisia, ja ne eivät usein johdu vain yhdestä ainoasta tekijästä.

”Yhtä ainuttakaan syytä ei siis ole, monen tekijän summa sai keskeyttämispäätöksen aikaan.”

Savonniemen kampuksella hoitotyön koulutusohjelmassa keskeyttäneiden vastauksissa tuli esille useita samoja asioita, mutta myös muutamia yksilöllisiä mielipiteitä. Lähes kaikki vastanneet olivat keskeyttäneet opintonsa alkuvaiheessa. Vain yksi opiskelija oli ollut jo opinnäytetyövaiheessa. Monet olivat keskeyttäneet opintonsa MAMK:ssa, koska olivat toiselta paikkakunnalta ja halusivat palata sinne läheisten luokse. Vaikka osa vastanneista sanoikin opintojen keskeyttämisen syyksi juuri paluun kotipaikkakunnalle, niin olivat he kuitenkin sitä mieltä, että koulutusohjelman kurssitarjonnassa ja niiden sisällöissä olisi parannettavaa. Koulu sai kuitenkin positiivista palautetta opetuksesta, ilmapiiristä ja opiskelijakeskeisyydestä. Vastanneet totesivatkin, että ”ei se ruoho ole sen vihreämpää aidan toisellakaan puolella”.

Koulutusohjelmalle on annettu vastauksissa kehittämiskohtia, mutta ei suoria ratkaisuja tai parannusehdotuksia. Kehittämisehdotuksista useat olivat opettajakunnan tiedossa entuudestaan ja niitä varten on tehty suunnitelmia. Osa ongelmakohdista on jo nyt

muutettu uusiin opintosuunnitelmiin. Tätä varten on oma työryhmänsä, joka kehittää koulutusta saadun palautteen avulla. (Uosukainen 2010.)

8.2 Opinnäytetyön prosessin tarkastelua

Saimme opinnäytetyömme aiheen ohjaajaltamme, mikä auttoi meitä pääsemään alkuun opinnäytetyöprosessissa. Teoreettista viitekehystä olimme kirjoitelleet helmikuusta 2010 lähtien. Tarkoituksenamme oli alusta alkaen saada suunnitelmaseminaari pidettyä kevään aikana. Suunnitelmaseminaaripäiväksi lukittiin 18.5.2010. Opinnäytetyömme valmistumisajankohdaksi oli suunniteltu syksyä 2010. Tiesimme alun perinkin, että emme välttämättä saisi kovinkaan paljon vastauksia, koska saamamme osoitetiedot eivät ehkä olisi enää käytössä. Saimme kuitenkin määräaikaan mennessä 8 vastausta.

Saimme alkuun hyvin neuvoja, kuinka lähtisimme aihetta työstämään ja millaisella aikataululla. MAMK, Savonniemen kampus, halusi saada suhteellisen nopeasti tuloksia. Siksi saimme ohjeeksi käyttää valmista kyselylomaketta, jonka SAVONIA-ammattikorkeakoulu oli esitestannut ja jota se oli myös käyttänyt vuonna 2005. Koska meillä oli valmis ja luotettava kyselylomake, oletimme saavamme sen nopeasti lähetettyä omalle kohderyhmällemme.

Sillä aikaa, kun kyselylomakkeet olivat maailmalla, me keskityimme teoriaosuuteen. Pohdimme, kuinka rajaamme aiheen, mitkä ovat keskeiset käsitteet ja mistä saamme kaiken tarvittavan tiedon. Kirjastossa vierailimme useampaan kertaan lainaamassa kirjoja ja internetistä löysimme lopun tarvittavan materiaalin. Opinnäytetyömme aihe on sellainen, että samantyyppisiä tutkimuksia ei juuri löytynyt. Emme myöskään nähneet tarpeellisenä tarkastella mahdollisia ulkomaalaisia tutkimuksia samasta aiheesta, koska Suomessa oleva koulutusjärjestelmä ei ole täysin rinnastettavissa muiden maiden koulutusjärjestelmiin.

Työmme teki haastavaksi lähteiden analysointi. Aiheeseen viittaavia lähteitä löytyi hyvin paljon 2000-luvun vaihteesta, koska silloin sairaanhoitajan koulutus on ollut suuressa mullistuksessa. Lähteiden lukeminen oli haastavaa, koska tuolloin opistotason koulutus muuttui ammattikorkeakoulujärjestelmäksi, mutta lähteissä oli myös

edelleen ajankohtaista tietoa. Uusia tutkimuksia ei löytynyt oikein ollenkaan ja luulemme sen johtuvan siitä, että aihe on kokenut inflaation tuolloin vuosituhannen vaihteessa. Itse keskeyttämisestä löytyi kaiken kaikkiaan vain muutama julkaistu tutkimus, vaikka hoitotyön koulutusta käsitteleviä lähteitä tarjolla olikin.

Ensimmäisen vapaamuotoisen yhteenvedon teimme PowerPoint-esityksen muotoon (liite 6) opettajien kokousta varten. Esityksemme herätti paljon keskustelua opettajakunnassa. Työmme otettiin mielenkiinnolla vastaan ja virallisia tuloksia jäätiin odottamaan. Kokouksessa selvisi, että useat kehittämis ehdotukset olivat jo ennestään tiedossa ja niihin oli pyritty jo tarttumaan. Esittelimme opinnäytetyömme herättämiä ajatuksia myös keväisessä johdonkatselmuksessa, missä toivottiin työn pikaista valmistumista, jotta viralliset tulokset saadaan opintojen kehittämisen avuksi. Palaute on ollut hyvää ja kiinnostusta on riittänyt.

Opinnäytetyö osoittautuikin tekijöilleen loppujen lopuksi kiinnostavaksi projektiksi. Itsellämmekin on ollut samanlaisia ajatuksia kurssien sisällöistä kuin keskeyttäneillä. Omat opintomme ovat jo niin loppuvaiheessa, että emme enää hyödy konkreettisesti opinnäytetyömme tuloksista ja mahdollisista muutoksista MAMK:n hoitotyön koulutusohjelmassa, vaikka tuloksia hyödynnetään jo vuoden 2011 aloittavien opetussuunnitelmassa ja opetuksen sisällöissä. Sairaanhoitajien ammattikunta on suuri ja on myös meille hyödyksi, jos jatkossakin ammattikorkeakouluista valmistuu ammattitaitoisia sairaanhoitajia. Opinnäytetyön tekeminen on ollut haastavaa ja opettavaa. Vaikka mielenkiintoa tekijöillä ei alussa niin ollutkaan, aihe vei meidät kuitenkin mukanaan ja olemme tyytyväisiä lopputulokseen.

8.3 Jatkotutkimusehdotuksia

Keskeyttämistä ei ole tutkittu vielä kovinkaan paljon ammattikorkeakoulujen hoitotyön koulutusohjelmissa, mutta useissa ammattikorkeakouluissa keskeyttämistä on tutkittu yleisellä tasolla kaikkien koulutusohjelmien osalta. Valtakunnallisia tutkimuksia ei myöskään ole. Vuosien saatossa sairaanhoitajaksi kouluttautuminen on muuttunut rajusti, ja se kaipaa muutoksia edelleen. MAMK:n Savonniemen kampus saa arvokasta tietoa opinnäytetyöstämme, ja toivommekin jonkun tutkivan asiaa uudestaan

tulevaisuudessa. Koulu on halukas tekemään töitä sen eteen, että keskeyttämiset vähenisivät.

Tulevaisuudessa vastaavaa tutkimusta tekevän kannattaisi tutkia asiaa jo heti silloin, kun opiskelija keskeyttää opintonsa. Jatkotutkimusehdotuksena esitämmekin uudeksi opinnäytetyön aiheeksi muutosten tarkastelua ja keskeyttämisten vähenemisen eteen tehtyä työtä ja kehitystä. Ehkä tulevaisuudessa keskeyttämisiä tutkitaan muissakin ammattikorkeakouluissa juuri hoitotyön koulutusohjelmissa. Uranuurtajina Penttilä ja Niemelä (2008) ovat lähteneet rajaamaan keskeyttämisilmiön tutkimista vain tiettyyn kohderyhmään. He ovat tutkineet keskeyttämistä vammaisten ja kuurojen opintopolkuihin tukeutuen. Keskeyttämisten vähentäminen onkin tärkeää kehitettäessä koko maassa yleisesti hoitotyön koulutusohjelmaa. Sairaanhoitajien ammattikunta on suuri ja on kaikkien edun mukaista, että maassamme valmistuu joka vuosi ammattitaitoisia, motivoituneita ja työssä jaksavia hoitajia.

LÄHTEET

Asetus ammattikorkeakoulussa suoritettavat tutkinnot ja niiden perusteet A423/2005. WWW-dokumentti. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2005/20050423>. Ei päivitystietoja. Luettu 1.6.2010.

Asetus terveydenhuollon ammattihenkilöistä A564/1994. WWW-dokumentti. [http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1994/19940564?search\[type\]=pika&search\[pika\]=564%2F1994](http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1994/19940564?search[type]=pika&search[pika]=564%2F1994). Ei päivitystietoja. Luettu 6.4.2010.

ASIO 2007 - 2010. Keskeyttämistilastot. Mikkelin ammattikorkeakoulun opiskelijahallinto-ohjelma.

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 1997. Tutki ja kirjoita. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Iivanainen, Ansa, Jauhiainen, Mari & Pikkareinen, Pirjo 2001. Hoitamisen taito. Keuruu: Tammi.

Jaroma, Anneli 2000. Koulutus ja tuleva toiminta hoitotyössä. Kysely kättilö-, sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelijoille. Kuopion yliopisto. Hoitotieteen laitos. Väitöskirja.

Juusola, Sirpa 2008. Jatkaako vai ei? Ammattikorkeakouluopintoihin sitoutuminen ja keskeyttämisten syyt. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Kehittämishankeraportti.

Järvinen, Pertti & Järvinen, Annikki 1996. Tutkimustyön metodeista. Tampere: Opin-paja Oy.

Kallioinen, Outi, Raij, Katariina & Rantanen, Teemu 2008. Kehittämispohjainen oppiminen uuden osaamisen ja tiedon tuottajana sekä työelämän kehittäjänä. Teoksessa Kotila, Hannu, Mutanen, Arto & Kakkonen, Marja-Liisa (toim.) Opetuksen ja tutkimuksen kiasma. Helsinki: Edita, 246 – 262.

Koivumäki, Leena 1996. Opettajan ja opiskelijan kohtaaminen ja siihen liittyvä etiikka. Teoksessa Munnukka, Terttu (toim.) Hoitotyön vuosikirja 1997. Hoitotyö ja etiikka. Helsinki: Kirjayhtymä, 91 – 103.

Kyngäs, Helvi 1998. Sisällön analyysi. *Hoitotiede* Vol. 11 (1), 3 - 11.

Laitinen, Airi & Halonen, Mirja 2007. Keskeyttämisen syyt selville –opinnot loppuun ammattikorkeassa! Opintojen keskeyttäminen Savonia-ammattikorkeakoulussa vuonna 2005. Tutkimus- ja kehitystyö. Savonia-ammattikorkeakoulun julkaisusarja D 3/2008.

Laki ammattikorkeakouluopinnoista L 564/2009. WWW-dokumentti. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20090564>. Ei päivitystietoja. Luettu 1.6.2010.

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä L559/1994. WWW-dokumentti. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940559>. Ei päivitystietoja. Luettu 6.4.2010.

Lauri, Sirkka 2006. Hoitotyön ydinosaaminen ja oppiminen. Helsinki: WSOY.

Lerkkanen, Jukka 2002. Koulutus- ja uravalinnan ongelmat. Koulutus- ja uravalinnan saavuttamista haittaavat ajatukset sekä niiden yhteys ammattikorkeakouluopintojen etenemiseen ja opiskelijoiden ohjaustarpeeseen. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 14.

Munnukka, Terttu 1997. Hoitamaan oppiminen ja opettaminen. Käytännöllinen opetus sairaanhoitajakoulutuksessa. Tampereen yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Akateeminen väitöskirja.

Määrällinen tutkimus 2010. Jyväskylän yliopisto kurssi- ja oppimateriaalipolku Koppa. WWW-dokumentti. <https://webapps.jyu.fi/koppa/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus>. Ei päivitystietoja. Luettu 12.4.2010.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010a. Ammattikorkeakoulutus. WWW-dokumentti. <http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/>. Ei päivitystietoja. Luettu 1.6.2010.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010b. AMK-tietopalvelu. AMKOTA. WWW-dokumentti. http://amkota2.csc.fi:8080/portal/page?_pageid=116,1&_dad=portal&_schema=PORTAL. Päivitetty 10.6.2010. Luettu 10.6.2010.

Opetusministeriö 2006. Ammattikorkeakoulusta terveydenhuoltoon. Koulutuksesta valmistuvien ammatillinen osaaminen, keskeiset opinnot ja vähimmäisopintopisteet. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 24. WWW-dokumentti. <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2006/liitteet/tr24.pdf?lang=fi>. Ei päivitystietoja. Luettu 5.4.2010.

Opinto-opas 2007 - 2008. Mikkelin ammattikorkeakoulu. Jyväskylä.

Opinto-opas 2009 - 2010. Mikkelin ammattikorkeakoulu. WWW-dokumentti. <http://opas.mikkeli.fi/opinto-ohjaus>. Päivitetty 7.8.2009. Luettu 7.8.2010.

Opiskelu sairaanhoitajaksi. 2010. Suomen sairaanhoitajaliitto. WWW-dokumentti. http://www.sairaanhoitajaliitto.fi/opiskelu_sairaanhoitajaksi/. Ei päivitystietoja. Luettu 6.4.2010.

Paajanen, Maunu (toim.) 2005. Tilapäisestä sairaanhoitajakoulusta Terveysalan laitokseksi. Lupaani vakaasti ja vilpittömästi... 50 vuotta terveystieteiden koulutusta Savonlinnassa. Saarijärvi: Saarijärven paino, 9 - 74.

Peltari, Paula 1997. Sairaanhoitajan työn nykyiset ja tulevaisuuden koulutustarpeet. Stakes. Tutkimuksia 80.

Penttilä, Johanna 2008. Kuka olet, poissaoleva? – Sallittu poissaolo osana keskeyttämisilmiötä. Kover Vol. 7 (4), 1 - 15.

Penttilä, Johanna & Niemelä, Anna 2008. ”Kun mä jouduin kaikki asiat hoitaa”. Epätyypillisen opiskelijuuden yhteys ammattikorkeakouluopintojen keskeyttämiseen. Nuorisotutkimus 4, 66 - 76.

Portimojärvi, Timo & Roisin, Donnely 2006. Ongelmaperustaista oppimista verkossa. Teoksessa Portimojärvi, Timo (toim.) PBL. Ongelmaperustaisen oppimisen verkko. Tampere: Yliopistopaino, 25 - 46.

Risikko, Paula 2001. Hoitotyön koulutuksen kehityshaasteet tulevaisuudessa. Teoksessa Voutilainen, Päivi (toim.) Hoitotyön vuosikirja 2002. Hoitotyön tulevaisuus. Helsinki: Kirjayhtymä, 142 - 167.

Sairaanhoitajan työ 2010. Suomen sairaanhoitajaliitto. WWW-dokumentti. http://www.sairaanhoitajaliitto.fi/sairaanhoitajan_tyo_ja_hoitotyon/. Ei päivitystietoja. Luettu 6.4.2010.

Tilastokeskus 2010. Tilastot. WWW-dokumentti. <http://www.stat.fi/til/index.html>. Päivitetty 12.3.2010. Luettu 10.6.2010.

Tuomi, Jouni 2005. Hoitotyön teoreettiset ja käytännölliset perusteet. Tampere: Tammi.

Uosukainen Leena 2010. Henkilökohtainen tiedonanto 3.5.2010. Hoitotyön yliopettaja. Mikkelin ammattikorkeakoulu.

Vuorinen, Päivi 2001. Missä vika, kun amk-opinnot keskeytyvät? Teoksessa Kokko, Piia & Kolehmainen, Seppo (toim.) Mutkatonta opiskelua? Puheenvuoroja ammattikorkeakouluopintojen edistämisestä. Hämeenlinna: Saarijärven Offset Oy, 19 - 32.

Kevät 2010

KYSELY VUONNA 2007-2009 OPINTONSA KESKEYTTÄNEILLE SAIRAAHOITAJAOPISEKELIJOILLE

Hei,

Olemme terveysalan opiskelijoita Mikkelin ammattikorkeakoulusta. Teemme opinnäytetyötä aiheesta: keskeyttämisen syyt hoitotyön koulutusohjelmassa Savonniemen kampuksella.

Kyselyllä selvitämme, mitkä tekijät vaikuttivat opintojesi keskeyttämiseen ammattikorkeakoulussa. Vastauksesi on tärkeä, koska Mikkelin ammattikorkeakoulu kehittää toimintojaan sen avulla.

Pyydämme Sinua ystävällisesti vastaamaan kyselyymme 23.4.2010 mennessä ja palauttamaan vastauksesi oheisessa palautuskuoressa.

Kysely on luottamuksellinen. Vastanneiden henkilöllisyys ei tule ilmi missään kyselyn vaiheessa. Osoitetiedot ovat opintotoimistosta, joka on huolehtinut kyselylomakkeiden postituksesta.

Annamme tarvittaessa lisätietoa sähköpostilla.

Janette Muukkonen
Janette.muukkonen@mail.mamk.fi

Mira Turunen
Mira.turunen@mail.mamk.fi

LIITE 2. Kyselylomake

MIKSI KESKEYTIT?

Seuraavassa esitetään joitakin väittämiä. Arvioi, mitkä tekijät vaikuttivat opintojesi keskeyttämiseen. Valitse **jokaisen** väittämän kohdalta, missä määrin se vaikutti opintojen keskeyttämiseen (ympyröi vaihtoehto).

1. Mielestäni keskeyttämiseeni vaikutti se, että

	TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ
1. En ollut oikealla alalla	1	2	3	4
2. Koulutuksen sisältö ei vastannut odotuksiani	1	2	3	4
3. En saanut alasta riittävästi tietoa hakupäätöstä tehdessäni	1	2	3	4
4. Koulutusohjelma tai suuntautumisvaihtoehto ei ollut ensisijainen hakutoiveeni	1	2	3	4
5. Työnsaantimahdollisuudet alalla olivat huonot	1	2	3	4
6. Koulutus ei antanut mahdollisuuksia kiinnostaviin työtehtäviin	1	2	3	4
7. Alalla oli huono palkkataso	1	2	3	4
8. Alaa ei arvostettu	1	2	3	4
9. Ammattikorkeakoulututkintoa ei arvostettu	1	2	3	4

10. Päätös koulutukseen hakemisesta ei ollut omani

11. Minulla ei ollut alalle sopivia taitoja

12. Matemaattisten aineiden opiskelu oli minulle vaikeaa

13. Kieliopinnot olivat minulle vaikeita

14. Kirjoittamista vaativien tehtävien tekeminen oli minulle vaikeaa

15. Tentteihin lukeminen oli minulle vaikeaa

TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ
1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4

16. Vaikea elämäntilanne hankaloitti opintojani

17. Minulla oli tiedossa hyvä työpaikka

18. Sain tarpeekseni opiskelusta

19. Halusin ensisijaisesti yliopistoon tai tiedekorkeakouluun

20. Opiskelupaikka ei sijainnut kotipaikkakunnalla tai sen läheisyydessä

1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4

21. Muutin toiselle paikkakunnalle

22. Opiskeluvalmiuteni/-taitoni olivat puutteelliset

23. Opetus oli liian teoreettista

1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4

	TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ
35. En tarkistanut HOPSia säännöllisesti opintojeni edetessä	1	2	3	4
36. En suunnitellut opintojeni etenemistä realistisesti	1	2	3	4
37. En seurannut opintorekisteristä suoritettujen opintojen määrää	1	2	3	4
38. Opintojen etenemisen seuraminen opintorekisteristä oli vaikeaa	1	2	3	4
39. Orientoivat opinnot/johdatus amk-opintoihin eivät antaneet riittävän selkeitä ohjeita opintojen suunnitteluun	1	2	3	4
40. Alkuvaiheen opinnot eivät vastanneet odotuksiani alan opiskelusta	1	2	3	4
41. Opiskeluilmapiiri vaikeutti opintojani	1	2	3	4
42. Opettajien suhtautuminen ja käyttäytyminen vaikeuttivat opintojani	1	2	3	4

43. Aktiivivurheilu rajoitti opinto-
jeni etenemistä

44. Harrastusten/vapaa-ajan ja
opiskelun yhteensovittaminen oli
vaikeaa

45. En saanut riittävästi tukea op-
pimisvaikeuksiin

46. Opiskelijaterveydenhuollon
palvelut olivat riittämättömiä

47. En saanut psykologin palveluja

1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4
TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ
1	2	3	4
1	2	3	4

48. Jäin ulkopuoliseksi opiskelu-
ryhmässä

49. Opintotukei päättyi

50. Työssäkäynti opiskelun ohessa
vaikeutti opintojen etenemisestä

51. Perheenjäsenen tai oma sairas-
tuminen vaikeutti opintoja

52. Muutokset perhetilanteessa
hankaloittivat opintoja

1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4
1	2	3	4

Vastaa seuraaviin kysymyksiin, mikäli harjoittelu ja opinnäytetyön tekeminen olivat jo ajankohtaisia. Muussa tapauksessa siirry suoraan kysymykseen 2.

	TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ
53. Sopivan harjoittelupaikan puuttuminen oli este opintojen etenemiselle	1	2	3	4
54. En saanut harjoittelussa riittävästi ohjausta koululta	1	2	3	4
55. En löytänyt mielekästä opinnäytetyön aihetta	1	2	3	4
56. En saanut tukea opinnäytetyön aiheen valinnassa	1	2	3	4
	TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ
57. Opinnäytetyön toimeksiantajaa ei löytynyt	1	2	3	4
58. En saanut riittävästi ohjausta opinnäytetyön teossa koululta	1	2	3	4

2. Kuvaa omin sanoin opintojen keskeyttämisen tärkeintä tekijää. Tarvittaessa voit jatkaa vastausta kääntöpuolelle.

3. Mitä koulutusohjelmassasi olisi voitu tehdä, jotta et olisi keskeyttänyt opintoja? Tarvittaessa voit jatkaa kääntöpuolelle.

Kiitos vastauksistasi!

LIITE 3. Vastaukset

<p>1. Kurssit liian laajoja kokonaisuuksia, päällekkäisyyksiä syntyi eri aineiden välillä.</p> <p>Paljon asioita, jotka eivät olennaisia sairaanhoitajan tutkinnon kannalta.</p> <p>Töiden saannin heikkous!</p>
<p>Selkeämpiä kurssikokonaisuuksia.</p> <p>Enemmän käytännön harjoitustunteja koululle.</p>
<p>2. En ollut tyytyväinen opetuksen tasoon, enkä myöskään asioiden sujumiseen (esim.harjoittelut). Harjoittelupaikkojen varaaminen ja järjestäminen jäi paljon omalle vastuulle, jos slinnasta ei paikkaa löytynyt. Nykyisessä opiskelupaikassa harjoittelupaikat järjestävät opettajat, ja näin kuuluukin olla.</p> <p>Opintojeni lopettamiseen yksi tekijä oli myös pettymys kurssitarjontaan. Mielestäni oli paljon kursseja, jotka eivät liittyneet mitenkään sairaanhoitajaopintoihin ja joita ei edes muissa terv. alan kouluissa ollutkaan.(muistan esim. kurssin nettisivujen tekemisestä!?)</p> <p>Ala oli täysin minulle oikea, ja jatkoinkin opiskelua koulussa missä asiat toimivat paremmin ja missä kurssi tarjonta on paljon monipuolisempi ja vastaa paremmin sairaanhoitajan opintoja -> kurssit eivät siis ole hyödyttömiä.</p>
<p>Muutosta ja parannusta harjoittelupaikkojen järjestämisessä.</p> <p>Kurssitarjontaan muutoksia niin ettei tarvitse opiskella mitään ”turhaa” mikä ei liity alaan. Nämä ns. turhat kurssit olisi voinut korvata kursseilla, jotka oikeasti liittyvät alaan.</p> <p>Nämä on suuria muutoksia, eikä niitä olisi pystynyt ehkä minun aikanani tekemään.</p>
<p>3.Ei aloittanut opintoja ollenkaan, mutta otin kuitenkin opiskelupaikan vastaan, kun valintakokeen tulokset tulivat. Tein näin varmuuden vuoksi, jos en saisi opiskelupaikkaa toiselta paikkakunnalta.</p>
<p>-</p>
<p>4. Olin valmistunut lähihoitajaksi (ensihoidon ko.) 2005. Tuntui etten koulun penkiltä saanut mitään irti. Ainut missä opin uuttaa olivat harjoittelut. Kävin töissä koko opiskelun ajan ja lisäksi harjoittelin urheilua 6x viikossa, myös kaiken jaksaminen oli vaa- kalaudalla rajusti muuttuneiden elämäntilanteiden rinnalla. Lisäksi tiedossa oli varmo-</p>

ja töitä lähihoitajana toisessa kaupungissa.

Yhtä ainutta syytä ei siis ole, monen tekijän summa sai keskeyttämispäätöksen aikaan.

Nyt minulla on toimi lähihoitajana joten työnohessa opiskelujen loppuun saattaminen ei ole mahdoton ajatus.

-

5. Isäni sairastui lymfoomaan 2006 kesällä, he tarvitsivat apua yrityksen pyörytyksessä opintojeni ohella. Oli siirryttävä sen vuoksi lähemmäs kotikuntaa-> Hyvinkään Laureaan joka rehellisesti sanottuna on ainakin 3x paskempi paikka kuin Savonlinnan kampus.

Sorry, jos tuo isukki ei olisi sairastunut lymfoomaan. Eli ette oikein mitään. Mielestäni siellä opetus oli vaativampaa, eli hyvä juttu. Ja opetettiin hyödyllisiä ammattiin liittyviä asioita pääasiallisesti. Laureassa ne halusi tehdä meistä jotain tutkijoita.

Eli kiitos Savonlinnan kampukselle. Sain sieltä hyviä ystäviä.

6. Huomasin olevani väärällä alalla ja opintojen sisältö ei vastannut odotuksiani. Tuntuu, että opetusmenetelmät ja -ympäristö olivat vanhanaikaisia. Minun oli myös hankala päästä ”sisään” opiskelijaporukkaan sekä harjoitteluympäristössä työntekijäporukkaan, koska tuntui, että olin persoonaltani ja valmiuksilta hieman erilainen verrattuna muihin.

Yleisen ilmapiirin olisi pitänyt olla parempi ja huomioonottavampi. Lisäksi opetuksen olisi tullut tarjota enemmän terveydenhoidollista materiaalia ja -harjoittelua, koska suuntautumisvaihtoehtonani oli nimenomaan terveydenhoitotyö.

Suurin syy lopettamiseen oli kuitenkin mielenkiinnon puute ko. opiskelualaa kohtaan, ala ei myöskään ole arvostettu eikä hyvin palkattu.

Harjoittelut olivat kiireisiä ja raskaita, ja niissä sai kuulla piikittelyä muiden työntekijöiden osalta, joten niihin täytyisi panostaa enemmän, jotta opiskelija viihtyisi.

7. Oma ja puolison halu muuttaa lähemmäs kotiseutua ha hyviä ystäviä.

Puolison bändiharrastus.

Taloudelliset syyt (mm. matkakulut)

Koulutusohjelmassa ei ollut juuri muuta vikaa kuin liian tiukat läsnäolopakot opintojaksoilla.

Jos olisin tiennyt nykyisen ammattikorkeakoulun (PKAMK) vanhahtavan ja joustamattoman tyylin sekä huonon yhteishengen, en olisi keskeyttänyt opintojani MAM-Kissa!!!

8. Ystävät ja sukulaiset asuivat toisella paikkakunnalla ja miehen työmatka piteni koulun takia. Savonlinna asuinpaikkana ei ollut mieleinen. Kauppoja ja harrastusmahdollisuuksia oli liian vähän, lapselle oli vaikea saada hoitopaikkaa ja välimatka kotikaupunkiin oli liian pitkä. Koulu sen sijaan oli mielestäni hyvä ja joustava. Siirryin opiskelemaan PKAMK:uun, ja mielestäni MAMK on huomattavasti opiskelijaystävällisempi ja joustavampi koulu. Savonlinna ei vaan asuinpaikkana ollut meille sopiva.

Ei oikeastaan mitään, koska koulun vaihto ei johtunut koulusta, päinvastoin voin suositella MAMK:a opiskelupaikkana.

LIITE 4. Keskeyttämisen syyt

MIKSI KESKEYTIT?

Seuraavassa esitetään joitakin väittämiä. Arvioi, mitkä tekijät vaikuttivat opintojesi keskeyttämiseen. Valitse **jokaisen** väittämän kohdalta, missä määrin se vaikutti opintojen keskeyttämiseen (ympyröi vaihtoehto).

1. Mielestäni keskeyttämiseeni vaikutti se, että

	TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ
1. En ollut oikealla alalla	1		1	6
2. Koulutuksen sisältö ei vastannut odotuksiani	1	1	2	4
3. En saanut alasta riittävästi tietoa hakupäätöstä tehdessäni		1	1	6
4. Koulutusohjelma tai suuntautumisvaihtoehto ei ollut ensisijainen hakutoiveeni			2	6
5. Työnsaantimahdollisuudet alalla olivat huonot				8
6. Koulutus ei antanut mahdollisuuksia kiinnostaviin työtehtäviin		1	1	6
7. Alalla oli huono palkkataso		3	3	2
8. Alaa ei arvostettu		1	2	5
9. Ammattikorkeakoulututkintoa ei arvostettu			2	6

10. Päätös koulutukseen hakemisesta ei ollut omani

11. Minulla ei ollut alalle sopivia taitoja

12. Matemaattisten aineiden opiskelu oli minulle vaikeaa

13. Kieliopinnot olivat minulle vaikeita

14. Kirjoittamista vaativien tehtävien tekeminen oli minulle vaikeaa

15. Tentteihin lukeminen oli minulle vaikeaa

TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN-KIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN-KIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ
	1		7
	1	1	6
1		2	5
	1	2	5
		3	5
	1	2	5

16. Vaikea elämäntilanne hankaloitti opintojani

17. Minulla oli tiedossa hyvä työpaikka

18. Sain tarpeekseni opiskelusta

19. Halusin ensisijaisesti yliopistoon tai tiedekorkeakouluun

20. Opiskelupaikka ei sijainnut kotipaikkakunnalla tai sen läheisyydessä

1	4		3
		1	7
1		2	5
		1	7
3	2	1	2

21. Muutin toiselle paikkakunnalle

22. Opiskeluvalmiuteni/-taitoni olivat puutteelliset

23. Opetus oli liian teoreettista

5	1		2
	1	2	5
	1	2	5

	TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ
24. Ammattikorkeakoulun opetusmenetelmät ja opiskelutavat eivät sopineet minulle		1	3	4
25. Opintojaksojen (kurssien) päällekkäinen sijoittelu lukujärjestyksiin vaikeutti opinnoissa etenemistä		2		6
26. Koulutuksen sisältö ei vastannut työelämän vaatimuksia		2	3	3
27. Opetussuunnitelman joustamattomuus vaikeutti opintoja			3	5
28. Opettajien ammattitaito ei vastannut odotuksia		4	2	2
29. Opetusmenetelmät olivat vanhentuneita tai tehottomia		1	3	4
30. Opintojen ohjaus oli puutteellista		1	3	4
31. En saanut tukea henkilökohtaisen opiskelu- ja urasuunnitelman (HOPS) laadinnassa		1	3	4
32. Turhauduin, koska aikaisempia opintoja ei luettu hyväksi riittävästi		1	1	6
33. Minulla ei ollut mahdollisuutta vaikuttaa riittävästi opintoihini			3	5
34. Henkilökohtainen opintojen ohjaus oli riittämätöntä		1	3	4

	TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ
35. En tarkistanut HOPSia säännöllisesti opintojeni edetessä		1	1	6
36. En suunnitellut opintojeni etenemistä realistisesti		1	1	6
37. En seurannut opintorekisteristä suoritettujen opintojen määrää			2	6
38. Opintojen etenemisen seuraminen opintorekisteristä oli vaikeaa			1	7
39. Orientoivat opinnot/johdatus amk-opintoihin eivät antaneet riittävän selkeitä ohjeita opintojen suunnitteluun		1	1	6
40. Alkuvaiheen opinnot eivät vastanneet odotuksiani alan opiskelusta	1	1	1	5
41. Opiskeluilmapiiri vaikeutti opintojani	1			7
42. Opettajien suhtautuminen ja käyttäytyminen vaikeuttivat opintojani		1	1	6

43. Aktiiviurheilu rajoitti opintojeni etenemistä				8
44. Harrastusten/vapaa-ajan ja opiskelun yhteensovittaminen oli vaikeaa		1	2	5
45. En saanut riittävästi tukea oppimisvaikeuksiin				8

	TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ
46. Opiskelijaterveydenhuollon palvelut olivat riittämättömiä		1	1	6
47. En saanut psykologin palveluja			1	7

48. Jäin ulkopuoliseksi opiskeluryhmässä		1	3	4
49. Opintotukeni päättyi				8
50. Työssäkäynti opiskelun ohessa vaikeutti opintojen etenemisestä		1		7
51. Perheenjäsenen tai oma sairastuminen vaikeutti opintoja		1	1	6
52. Muutokset perhetilanteessa hankaloittivat opintoja		1	3	4

Vastaa seuraaviin kysymyksiin, mikäli harjoittelu ja opinnäytetyön tekeminen olivat jo ajankohtaisia. Muussa tapauksessa siirry suoraan kysymykseen 2.

	TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ
53. Sopivan harjoittelupaikan puuttuminen oli este opintojen etenemiselle	1		1	2
54. En saanut harjoittelussa riittävästi ohjausta koululta		1	1	2
55. En löytänyt mielekästä opinnäytetyön aihetta		1		
56. En saanut tukea opinnäytetyön aiheen valinnassa		1		

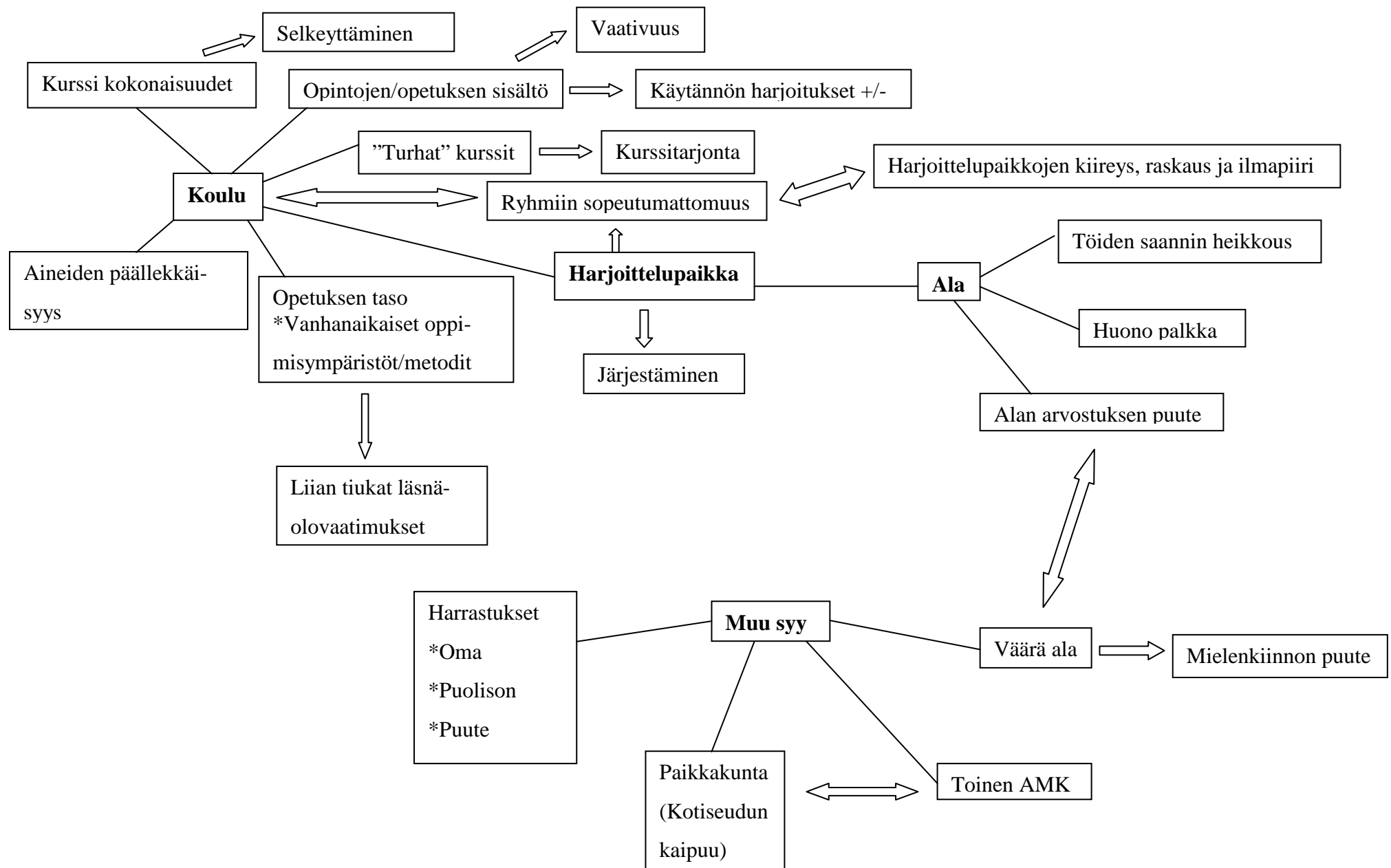
	TÄYSIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN SAMAA MIELTÄ	JOKSEEN- KIN ERI MIELTÄ	TÄYSIN ERI MIELTÄ
57. Opinnäytetyön toimeksiantajaa ei löytynyt				1
58. En saanut riittävästi ohjausta opinnäytetyön teossa koululta		1		

2. Kuvaa omin sanoin opintojen keskeyttämisen tärkeintä tekijää. Tarvittaessa voit jatkaa vastausta kääntöpuolelle.

3. Mitä koulutusohjelmassasi olisi voitu tehdä, jotta et olisi keskeyttänyt opintoja? Tarvittaessa voit jatkaa kääntöpuolelle.

Kiitos vastauksistasi!

LIITE 5. Kooste sisällön analyysistä

Kyselyn tuloksia

Janette ja Mira H258KNS1

Keskeytymisen tärkeimpiä tekijöitä

- Kurssit liian laajoja, päällekkäisyyksiä
- Paljon asioita, jotka eivät olennaisia sh-tutkinnon kannalta (esim. nettisivujenteko opinnot)
- Töiden saannin heikkous, alaa ei arvostettu, huono palkka
- Tyytymättömyys opetuksen tasoon ja harjoitteluiden järjestämiseen
- Pettymys kurssitarjontaan

...

- "Tuntui, etten koulun penkiltä saanut mitään irti"
- Opintojen sisältö ei vastannut odotuksia
- Opetusmetodit ja -ympäristö vanhanaikaisia
- Vaikeus sopeutua opiskelijaporukkaan
- Paikkakunta ei miellyttänyt, välimatka kotipaikkakunnalle, väärä ala

Mitä koulutusohjelmalla tehtävissä keskeyttämisen ehkäisemiseksi?

- Selkeämpiä kurssikokonaisuuksia
- Enemmän käytännön harjoitustunteja koululle
- Harjoitteluiden järjestäminen paremmin
- Kurssitarjontaan laajuutta ja turhat (alaan liittymättömät) kurssit pois
- Yleisen ilmapiirin kohentaminen huomioonottavamaksi
- Enemmän terveydenhoidollista materiaalia ja harjoittelua

...

- Harjoittelut raskaita ja hoitohenkilökunta piikittelevää
- Liian tiukat läsnäolopakot pois opintojaksoilta

Palaute-vertailua muihin ammattikorkeakouluihin

- Hyvinkään Laurea 3xpaskempi paikka
- -> Mamk:ssa opetusvaativampaa, opeteltiin hyödyllisiä asioita
- "Kiitos Savonlinnan Kampukselle"
- MAMK joustavampi ja opiskelijaystävällisempi kuin PKAMK
- -> suosittelisi MAMK:ia muillekin
- PKAMK:ssa vanhahtava ja joustamaton tyyli ja huono yhteishenki
- -> "Jos tämän olisin tiennyt, en olisi keskeyttänyt opintojani MAMK:ssa."